

SUCCESSOS

Pàgina 7

Mor el conductor d'un patinet a l'avinguda Salou

► L'home, de 40 anys, hauria perdut l'equilibri i va ser atropellat per un camió

COMÚ DE LA MASSANA

Iria Uxía

SEGONA ENTRENADORA DE
L'OURENSE BALONCESTO Pàgina 18

«Els estaments del bàsquet han de veure que les entrenadores també podem dirigir a l'elit masculina»

Estrena de la nova casa pairal

► Les cònsols de la Massana i el copríncep episcopal inauguren el casal d'avis totalment reformat. Pàgina 7

ENERGIA Pàgina 3

Mútua Elèctrica

 inverteix 1,5 milions en un parc fotovoltaic a Naturland

PROJECTE DE LLEI Pàgina 7

El Partit Socialdemòcrata s'oposa «fermament» al «fals autònom»

CONSELL GENERAL Pàgina 6

El Govern té pendent de pagament 800 factures a proveïdors per valor de tres milions

► Marquina assegura que es compleix la llei

HO SABEM FER MILLOR

ESTALVIEM ARA

Tema del dia

ENERGIA

MILLORES

Mútua Elèctrica inverteix 1,5 milions en un parc fotovoltaic a Naturland

Cada cota del parc generarà pel seu compte la totalitat de l'energia que consumeix

La societat compensarà Camprabassa amb 50.000 euros no dineraris per finançar les millores

POL FORCADA QUEVEDO
SANT JULIÀ DE LÒRIA
@PeriodicAND

Mútua Elèctrica i Camprabassa van signar ahir un conveni que permetrà la implementació d'un parc fotovoltaic als aparcaments de les dues cotes de Naturland. En aquest sentit, el director de Mútua Elèctrica, Joan Albert Farré, va assenyalar que l'entitat destinarà «al voltant d'1,5 milions d'euros» a aquesta iniciativa. De l'acord, el cònsol major de Sant Julià de Lòria, Josep Majoral, en va extreure tres beneficis: «El primer, un acompanyament professional. A continuació, unes instal·lacions d'energia renovable. I el darrer, que som proveïdors d'electricitat pel nostre propi consum».

En concret, s'emplaçarà un sistema de marquesines als aparcaments que portaran incorporades les plaques fotovoltaïques. Més en detall, a la Cota 1.600 s'establiran quatre cobertures en una superfície de 1.800 metres quadrats, mentre que a la 2.000 en seran tres en un espai de 1.650 metres quadrats.

Segons va comentar Majoral, aquestes instal·lacions no disminuiran el nombre de places d'estacionament de cada cota. Així, la 1.600 mantindrà les 127 places i la 2.000 seguirà amb les 108 disponibles actualment. En aquest sentit, l'estació més baixa quedarà integrada per 693 mòduls fotovoltaïcs amb una potència nominal mínima de 350 quilowatts (kW). Per tant, la producció estimada serà de 540.000 kW l'any, l'equivalent a 110 llars. D'altra banda, la cota alta comptarà amb 640 plaques amb una potència nominal mínima de 320 kW i la producció estimada serà de 560.000 quilowatts l'any, el corresponent a 120 domicilis. En relació amb això, cada cota generarà pel seu compte la totalitat de l'energia que consumeix. Així, el 100% de l'electricitat es produirà a Naturland i, a més a més, serà d'origen renovable.

En afegit, les marquesines gaudiran de 12 punts de càrrega per a vehicles elèctrics. En aquest sentit, el cònsol major de Sant Julià va explicar que encara no està definida

► Un moment de la signatura del conveni, ahir.

la ubicació exacta, «però la proporció ve a ser meitat i meitat, aproximadament». És a dir, sis a cada cota. D'altra banda, els treballs permetran la col·locació de sensors per la comptabilització de les plaques d'aparcament ocupades i disponibles, així com un sistema de barres de pagament.

La posada en funcionament d'aquesta instal·lació es preveu que pugui ser operativa de cara el pròxim mes de juny, tot i que encara «s'han d'encomanar els materials i comprar les marquesines, a més de preparar els projectes, que ja estan valorats com a vàlids», va indicar Farré.

La concessió signada entre les dues entitats té una durada de 25 anys, prorrogables fins als 42,

JOSEP MAJORAL
CÒNSOL MAJOR DE SANT JULIÀ DE LÒRIA

«Tres beneficis: un acompanyament professional, instal·lacions d'energia renovable i ser proveïdors propis»

JOAN ALBERT FARRÉ
DIRECTOR DE MÚTUA ELÈCTRICA

«S'han d'encomanar els materials i comprar les marquesines, a més de preparar els projectes, ja validats»

«que és la longevitat que Naturland té d'adjudicació amb el Comú de Sant Julià de Lòria», va assenyalar el cònsol major. Així, Mútua Elèctrica assumirà els treballs necessaris i també s'encarregarà del manteniment i la reparació. A banda, aquest organisme satisfarà Camprabassa amb 50.000 euros «no dineraris» que corresponen al finançament de les millores o les noves construccions energètiques que s'hagin d'implementar al parc, «sempre al voltant del progrés d'eficiència energètica de la mateixa instal·lació», va assenyalar Majoral. Finalment, el cònsol va afegir que en cas d'allargar-se la concessió, la compensació passarà a ser de 75.000 euros, en comptes dels 50.000 actuals. ≡

Editorial

La figura del fals autònom genera controvèrsia

EL PERIÒDIC D'ANDORRA no es fa responsable de l'opinió dels seus col·laboradors i tampoc s'identifica necessàriament amb els seus comentaris.

A efectes de publicitat contractada per persones pertanyents a diferents sectors o branques professionals, aquest mitjà no es fa responsable del contingut de la publicitat en relació al disposat en les normes estatutàries o deontològiques que regeixen la professió en concret, la qual qüestió únicament compet a la persona que contracta la publicitat.

El treballador per compte propi, tal com es coneix a Andorra de manera oficial, o l'autònom, la nomenclatura més popular en l'àmbit internacional, sempre és el gran oblidat o el més perjudicat tant per les quotes a la seguretat social que ha d'abonar, sovint molt elevades, com per l'import que ha de satisfer en el moment d'adquirir aquesta condició. A més, des del punt de vista legislatiu també ha de patir algunes injustícies, com ara la figura del fals autònom. Aquesta condició, una pràctica que està sent perse-

guida i castigada per diferents estats d'Europa, penalitza un treballador per compte propi que treballa com si fos un assalariat, però sense els avantatges d'un assalariat i amb les mateixes funcions, i assumint taxes

El PS s'hi oposa i presenta deu esmenes

i responsabilitats que no tindrien si fossin assalariats.

Així les coses, el Partit Socialdemòcrata (PS) ha presentat una desena d'esmenes al projecte de llei de mesures per a aquest col·lectiu professional que s'ha d'aprovar properament al Consell General, amb l'argument que suposa una nova proposta de precarietat laboral. El grup parlamentari socialdemòcrata destaca la necessitat d'oferir un servei d'acompanyament, suport i informació des de l'administració que estigui destinat a aquest tipus de treballadors, ja que els múltiples trà-

mits i obligacions a què han de fer front sovint requereixen un suport que molts no es poden permetre, ja que el cost d'un gestor és massa elevat. En molts casos, la infraestructura humana no és suficient per abordar les tasques feixugues que requereix aquesta pràctica professional, ja que l'autònom ha de dedicar la major part del temps a ingressar el màxim possible perquè li surti a compte. Així, l'administració ha d'ajudar aquest col·lectiu, ja que sovint fan anar l'economia en la mateixa o similar intensitat que les empreses consolidades.

Alea iacta est

«Els cavalls mai menteixen, no ho necessiten», va sentenciar, mirant a un dels comensals; tots van callar. El nostre protagonista va prosseguir: «Una màscara pot ser deslleial per a l'altre, però sempre és deshonrosa per a qui se la posa». Tot seguit, va demanar que li passessin la sal i van continuar menjant. A mig sopar, es va apropar un home de confiança i li va xiuxiuejar alguna cosa a cau d'orella. Sortiria a trenc d'alba cap a Venècia, acompanyat de dos soldats de la família. El Don, finalment, havia acceptat la seva petició de realitzar ell mateix l'encàrrec. I tot i que no li feia gràcia arriscar-se a perdre el seu *consigliere*; era una qüestió d'honor.

El nostre protagonista vivia a Palerm, on era professor de teoria del dret; era originari d'un petit poble vora de la capital. Fill d'un dels homes de confiança del Don, havia estat apadrinat per aquest, en morir assassinat el seu pare a mans d'una de les famílies rivals. Tot i fer petites incursions a la malavita per tal de tirar la família endavant, sempre s'havia mantingut íntegre i discret i s'havia doctorat *cum laude*, fet que va fer que el Don l'ascendís d'*avvocato* a *consigliere*. El seu pare era un home savi i amb molt caràcter. Mai havia estat un besamans del Don, tanmateix aquest últim tenia una confiança cega en ell i feia cas de tots els seus consells i aportacions, ja que sabia que estranyament s'equivocava. Si

aquest hagués tingut estudis, segurament hauria arribat, com el nostre protagonista, a ser el seu assessor personal. La seva labor, però, era la de cuidar els cavalls de la família i governar els treballadors de les diverses plantacions de llimoners. El seu pare, havia estat l'última víctima que s'havia cobrat la llarga guerra entre clans.

Les llums dels fars travessaven la boira. Es va encendre la darrera cigarreta abans de pujar al cotxe i la va fumar en silenci, mentre somreia satisfet en veure sortir d'un maletí un revòlver Colt del calibre 45. Era igual que el dels protagonistes dels *spaghetti westerns* que veia amb el seu pare. Aquest, en una ocasió li havia parlat del valor i coratge dels guerrers filipins, que matxet en mà sortien com *kamikazes* atropellant soldats invasors que, tot i anar armats amb armes de foc, veien com les bales els travessaven, però no els paraven. Atemorits, els soldats ianquis van demanar que els proveïssin d'un revòlver d'un calibre superior que fos capaç d'aturar un home d'un sol tret, aquest va ser el Colt del calibre 45; el mateix que ara subjectava i examinava.

Es va quedar pensant, mirant per la finestra, en una frase que li deia el pare: «Un home amb honor, sempre és fort. Algú sense honor és un pusil-

lànim, per moltes armes que empanyi o molt poder que ostenti». El seu pare li havia ensenyat que l'honor era un bé inalienable. La psicologia moderna dels anys 40, havia oblidat l'honor, els principis i els valors i només parlava d'autoestima i benestar. Estava impregnada de decadència i aviat seria devorada pels venedors d'elixirs per a fer créixer el cabell. La cultura de l'honor, defensava, que tenir una bona autoestima quan un comet actes menyspreables, també és patològic i propi d'homes inferiors. L'autoestima ha de ser subsidiària d'uns principis i valors. El nostre protagonista, sabia, que quan la gent s'adonés que allò que el sistema ens ensenyava era, que es podia ser feliç traint, fent mal o subjugat, ja no hi hauria marxa enrere. «Però, és acàs l'honor un fi? No, l'honor és un mitjà, el fi és sempre la dignitat», els deia als dos acompanyants.

A la mitjanit van arribar a Venècia, on els esperaven els dos homes de confiança que havien realitzat les vigilàncies. «Bona feina nois» i copet a l'esquena; a l'hora pactada serien allà. Malgrat les indicacions del Don, el *Consigliere* hi va voler anar sol. En veure'l apropar-se, l'home que escortava al líder del clan, va endur-se la mà dins l'abric; abans que pogués treure la seva arma, el nostre protagonista ja li havia clavat una bala entre cella i cella, fent-li volar el barret Fedora color cendra que duia. En veure-ho, el líder va entrar en pànic i va arrencar a córrer, tapessant dos metres més enllà. D'un cop de sola el va fer girar de cara i el va encanonar; mentre amartellava l'arma amb el polze, el patriarca va cridar: «Ets home mort».

Una embarcació els esperava sota el pont de l'Acadèmia; en pujar, va recordar la cara de l'assassí del seu pare mirant-lo atemorit. El millor d'aquell home era el vestit i li acabava de foradar. De sobte, va sentir un profund benestar en contemplar la bellesa de l'església de Santa Maria della Salute. Commocionat, va exclamar en veu alta: «Alea iacta est».

Psicòleg

ARA TAMBE A INTERNET

www.lacasadelhabetanoandorra.com

Plaça Coprínceps, 3
AD. 700 Escaldes-Engordany
+(376) 869 255
casahabetano@francport.ad

Habanos
ÚNICS DES DE 1492

La tribuna

El 2023, diguem adeu a càstigs i premis

Estima al teu fill quan menys ho mereixi, perquè és quan més ho necessita

NOEMÍ

G. de Marina

A comiadar-nos d'una manera d'educar que ens és molt familiar de vegades és difícil. L'autoritarisme en moltes famílies ha estat l'estil d'educació i criança que hem viscut quan érem petits. La conseqüència és que moltes vegades acabem per normalitzar-les i passen a formar part del nostre escenari familiar. Tornar a qüestionar-les per poder canviar de paradigma és una tasca que comporta feina, però alhora grans satisfaccions.

Els càstigs són abusos de poder, del teu poder com a pare o mare. Quan els teus fills no fan el que vols, i exerceixes el teu poder coercitiu amb un càstig, sigui físic o psicològic, l'únic que aconseguiràs és que facin el que els imposes, per por, alhora els nostres fills se sentiran malament i aquí és on poden començar a desenvolupar estratègies com les mentides per por a com reaccionarem nosaltres en certes ocasions.

Si ho pensem fredament, castigar és mostrar la nostra impotència davant d'una situació. En el fons, quan fas servir aquest tipus d'estratègies, estàs mostrant la teva impotència, la teva incapacitat, la teva falta d'eines per obtenir que el teu fill prengui consciència i modifiqui el comportament.

Els càstigs i premis ajuden a fer que els teus fills tinguin alguns dels valors que vols: nens i nenes amb criteri, amb capacitat per a prendre les seves pròpies decisions, amb opinió. El que assoleixes és just el contrari, que per por que t'enfadis amb ells, es comportin de la manera que vols.

Tant els premis com els càstigs procedeixen d'un mateix paradigma, d'una mateixa manera de pensar, una manera que, per no ser efectiva, hauríem de qüestionar.

Els càstigs també fomenten la mentida perquè, per por, negarà

EL PERIÒDIC

haver fet allò que ha fet. I fomenten que continuïn fent el mateix, ja que una nena castigada se sent malament i, en sentir-se així, continuarà amb la mateixa conducta.

Quan els nostres fills se senten bé, no necessiten portar-se malament. Darrere dels càstigs s'amaga la manca de confiança i d'empatia cap als nostres fills.

Si poguessis pensar un moment en la teva infància i en com et senties quan et castigaven o et cridaven, podríem connectar millor amb els nostres fills i veure realment què passa darrere de la seva conducta.

Els comportaments tenen una causa i és millor que esbrinis el motiu d'aquest comportament, què ha portat la teva filla, al teu fill, a comportar-se així, per poder ajudar-los a ser conscients del que passa i a gesti-

Si penses com et senties quan et cridaven de petit, podries connectar millor amb els fills i veure què passa realment en la seva conducta

onar les seves emocions respecte al problema que hagi tingut.

Isi parlem dels premis, dir-te que tenen un efecte nociu, ja que traslladen el valor de l'acció sobre el premi. Ja no es tracta d'honrar el valor de l'acció en si, que és el que hauria de ser més important, sinó que instal·la una mentalitat utilitarista i els teus fills acaben funcionant només per obtenir la recompensa. De fora a dins, i no a la inversa, que és com hauríem d'educar.

'Guanyar-se la pastanaga' genera el mateix comportament que els

gossos de Pàvlov, o sigui, salivant en escoltar la campaneta. S'entra al bucle de: «Si no hi ha premi, no val la pena fer res».

És com si res no tingués el valor que té per si mateix. És com si qualsevol cosa que facin hagi de portar el missatge: «Ara t'has guanyat la teva lliminadura, el teu gelat, el teu videojoc o el que sigui...».

El premi, en realitat, hauria de ser la satisfacció que comporta estar en sintonia amb el teu interior i els teus valors. No hi ha premi més bo- nic que aquest.

El millor premi és ensenyar-los a assaborir i gaudir de cada activitat, de cada moment. El plaer d'un passeig a la muntanya, el plaer d'escoltar el mar, de passar temps amb la família, riure, abraçar-nos o jugar.

Quan això forma part del nostre dia a dia, no cal anar promentent res per aconseguir que es dutxin, es rentin les dents, estudiïn, facin els deures, o el que sigui.

Les motivacions externes el que fan és silenciar les motivacions internes, que són les més potents i coherents.

En el fons, tant els premis com els càstigs són abusos de poder. Un: «jo sobre tu». Per aquest 2023 et desitjo un any conscient i respectuós on diguem adeu als càstigs i als premis.

'Coach' de família i escola. Intel·ligència emocional

Shell
V-Power

SENT EL
NOSTRE MÀXIM
RENDIMENT

GO WELL

Comparat amb fórmules anteriors de Shell V-Power. Els beneficis reals poden variar d'un vehicle a un altre. Si en vol més informació, vagi a Shell.es. Les marques de Shell son utilitzades per DISA sota llicència atorgada per Shell Brands International AG

Nacional

Pàgines 6 a 8

CONSELL GENERAL

El Govern té pendent de pagament prop de 800 factures a proveïdors

El deute equival a tres milions d'euros, però Marquina assegura que l'administració compleix amb la llei

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY
@PeriodicAND

El ministre de Finances i Portaveu, César Marquina, va informar ahir davant d'una pregunta formulada en el marc de la celebració del Consell General pel president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Pere López, que l'administració té pendent de pagament prop de 800 factures a proveïdors amb declaració d'urgència que equivalen a tres milions d'euros. López va destacar que molts d'aquests actors no poden fer front a certes despeses per culpa d'aquesta situació que «encara no s'ha solucionat». Marquina, per la seva banda, tot i que reconeix que «el Govern és coneixedor d'aquests retards», va celebrar el fet que des del mes de maig, aquests imports pendents s'hagin reduït de 12 a tres milions d'euros. «Els retards es deuen a dues raons: al canvi de sistema informàtic i a la manca de recursos humans», va indicar el ministre Portaveu. Amb relació a aquest tema, Marquina va assegurar que l'Executiu està responent de «manera satisfactòria a la llei», ja que durant el 2022 l'administració va pagar en un termini mitjà de 59 dies. Així, Marquina va comunicar que alguns ministeris estan cedint personal propi per agilitzar el procés.

Qüestionat pel conseller socialdemòcrata Jordi Font, Marquina va afirmar que no s'estan jerarquizant els pagaments amb volums més importants sinó que, des del Govern, s'està «intentant donar sortida a totes les factures prioritant aquelles que fa més temps que estan pendents». Per altra banda, el ministre Portaveu va anunciar que, en aquests moments, hi ha un total de 47 persones assumint tasques de responsabilitat associades a aquest procés. «Hi ha hagut més d'un 10% de places que no han estat cobertes durant el primer trimestre. Una situació que no ha facilitat el fet de satisfer els pagaments», va apuntar Marquina.

EL PS PLANTEJA UNA MOCIÓ // D'altra banda, el Grup Parlamentari Socialdemòcrata va plantejar la possibilitat de presentar una moció al Consell General davant les respostes que el ministre de Presidència, Economia i Empresa, Jordi Gallardo, li ha ofert sobre el projecte relatiu a la concessió de l'heliport nacional. López, de fet, va denunciar que el Govern està duent a terme «una dubtosa utilització del diners públics» d'aquest projecte que ha passat de tenir un cost de 3,7 milions d'euros a superar els 10 milions. A més, López també va

► La bancada del Govern en la sessió del Consell General d'ahir.

López posa en dubte l'ús dels diners públics per a l'heliport, que ha passat de costar 3,7 milions a més de 10

Calvo anuncia que s'han fet inspeccions sobre el compliment de l'estalvi energètic a prop de 300 comerços

criticar que l'Executiu es planteja avançar una transferència de presupost d'un import de cinc milions a favor de l'empresa concessionària i que el nombre de seients de les aeronaus passin de 12 a sis o set com a molt. Amb relació a aquest fet, Gallardo va justificar l'augment del cost final de la proposta guanyadora per diverses modificacions que ha patit el projecte com ara el fet que s'hagi desplaçat l'emplaçament inicial, s'hagi millorat la zona d'enlairament i d'aterratge de les aeronaus, que comporti una millora de convivència amb l'estació d'esquí, que s'hagin doblat els metres quadrats de la terminal o que es prevegin noves places d'aparcament i una proposta més harmoniosa amb el medi ambient. «El plec de bases ja permetia això: llibertat als concurrents», va recordar Gallardo.

Davant d'una pregunta formulada per la consellera general no adscrita, Carine Montaner, sobre el fet d'haver descartat l'heliport privat de Fontaneda, el ministre de Territori i Habitatge, Víctor Filloy, va explicar que, tot i el vistiplau del Govern sobre el projecte, l'entitat privada en

qüestió no disposava de la designació de l'ús del territori per a poder explotar un heliport. «S'havia de modificar el POUP de la parròquia per incloure una activitat heliportuària, i això no estava resolt en l'àmbit urbanístic», va indicar.

300 INSPECCIONS // En un altre ordre de coses, la ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat, Silvia Calvo, va anunciar que el Govern ha realitzat prop de 300 inspeccions per determinar si els comerços estan complint amb les mesures d'estalvi energètic davant d'una pregunta presentada per López, que va denunciar que determinats locals comercials estan incomplint la normativa. En aquest sentit, Calvo va assegurar que els comerços estan complint les mesures d'estalvi energètic i va recordar que, durant el mes de desembre, el sector empresarial va assolir una reducció de consum del 15%. «Els inspectors estan fent una feina importantíssima, i el departament està treballant per aconseguir l'objectiu d'una reducció d'un 10% del consum general», va assenyalar la ministra de Medi Ambient.

REGLAMENTS PENDENTS // Finalment, la sessió de preguntes al Govern es va centrar en la pregunta del socialdemòcrata Jordi Font relativa als incompliments dels terminis per als desenvolupaments reglamentaris. El conseller va lamentar que els endarreriments constatats entre els diferents ministeris són «molt greus», ja que denoten un incompliment de les lleis.

En el torn de resposta, el cap de Govern, Xavier Espot, va puntualitzar que al llarg dels darrers vuit anys de legislatura de Demòcrates s'han encomanat al Govern fins a 400 reglaments, dels quals 252 han estat aprovats. A més, va apuntar que del gruix de textos, només en 58 casos, el que representa un 14% del total, s'ha exhaurit el termini i no s'ha aprovat el text, unes dades que demostren que «les xifres no són pas tan dolentes» i, per tant, «crec que no és per autofelicitar-nos, però tampoc per fer una constatació catastròfica». Per la seva part, Font va lamentar que el percentatge aportat per Espot continuï sent molt elevat a parer seu i, a banda, difereixi de les dades calculades pel PS, informa l'ANA. ≡

DEMÒCRATES

SUCCESSOS

Mor el conductor d'un patinet a l'avinguda Salou

L'home, de 40 anys, va perdre l'equilibri i va ser atropellat per un camió

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY
@PeriodicAND

El conductor d'un patinet elèctric va morir ahir al matí en un accident de trànsit. Els fets van tenir lloc pels volts de les 09.00 hores a la Carretera General 1 quan l'usuari, un home resident de 40 anys, estava circulant per l'avinguda Salou d'Andorra la Vella, quan es va desequilibrar i va perdre el control del seu vehicle a l'alçada del número 56 de la via i va ser atropellat per un camió de gran tonatge que anava al darrere. Fins al lloc dels fets es van desplaçar diverses dotacions de seguretat, així com els serveis sanitaris que no van poder fer res per la salvar la vida de la víctima.

Segons va informar la Policia en un comunicat, fins a última hora de la tarda d'ahir es va estar treballant a la zona i investigant les causes del sinistre. Per altra banda, el Servei de Mobilitat va haver de tallar el trànsit en ambdós sentits de la marxa a causa de l'accident, que es va desviar pel centre de la vila durant més de dues hores, fet que va provocar llargues cues.

Es tracta del primer accident mortal en què hi ha implicat un patinador.

ALTRES DETENCIONS / En un altre ordre de coses, la Policia ha detingut les darreres hores un home resident de 31 anys a la frontera del riu Runer

La cua provocada pel tall de l'avinguda Salou.

D'altra banda, la Policia deté un resident quan entrava al país amb 102 grams de marihuana

com a presumpte autor d'un delicte contra la salut pública per introduir al país 102 grams de marihuana. La droga se li va trobar a les 22.10 hores durant un control rutinari de documentació.

Així mateix, durant la matina d'ahir, a les 00.52, la Policia va arrestar una dona resident de 51 anys per positiu d'alcoholèmia arran d'un accident amb danys materials a l'avinguda del Través, a la Massana. La dona hauria perdut el control del vehicle i va xocar contra un semàfor. La taxa d'alcohol en sang ha va ser d'1,73, tal com va confirmar el Cos d'Ordre.

PROJECTE DE LLEI

La presidenta suplent del PS, Judith Salazar.

El PS s'oposa «fermament» a la figura del «fals autònom»

El grup presenta 10 esmenes per evitar la «precarietat laboral»

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

La presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i consellera general, Judith Salazar, ha sol·licitat la supressió de diversos articles al Projecte de llei de mesures per als treballadors per compte propi. Salazar, que ha entrat un total de 10 esmenes, ha demanat que s'elimini el Títol I del projecte, anomenat *Règim del treballador per compte propi econòmicament dependent*, ja que suposa una «nova proposta de precariedad laboral» que intenta legalitzar la figura del «fals autònom», una pràctica que està sent perseguida i castigada per diferents Estats d'Europa. La consellera general explica que amb aquesta proposta el ministeri d'Economia força a assumir als

treballadors càrregues i costos, com per exemple taxes, que no tindrien si fossin assalariats. Així mateix, puntualitza que, si no es tracta d'un «fals autònom», no s'entén perquè han de tenir un règim especial, diferent de la resta de treballadors per compte propi, en funció de a qui presten els seus serveis.

Les esmenes presentades pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata també destaquen, tal com va demanar el conseller general Jordi Font en el marc de la pandèmia, la necessitat d'oferir un servei d'acompanyament, suport i informació des de l'administració que estigui destinat als treballadors per compte propi. Els socialdemòcrates consideren que cal reforçar aquesta tasca, ja que aquest suport, no queda prou ben definit en el text legal. Així mateix, es demana que el registre de treballadors per compte propi sigui públic, ja que el Projecte de Llei pretén que sigui privat.

TELEVISIÓ I RÀDIO PÚBLIQUES

Preocupació de l'APCA pel nomenament de Jiménez

La nova directora d'RTVA no té cap experiència en el món del periodisme

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

L'Associació de Professionals de la Comunicació d'Andorra (APCA) vol manifestar la seva preocupació per la designació de la nova directora de Ràdio i Televisió d'Andorra, Imma Jiménez, una persona aliena al sector del periodisme i la comunicació. L'APCA considera imprescindible en la designació del màxim responsable dels mitjans de comunicació pública la titulació de periodista o comunicació audiovisual i experiència demostrable en la gestió de mitjans de comunicació en considerar que els canals públics no són empreses qualsevol.

Sense qüestionar la capacitat professional de Jiménez en la gestió empresarial ni el seu tarannà personal, l'APCA sí que considera indispensable per a la defensa de

la professió que el director o directora de l'ens públic demostrï coneixements i formació suficient en continguts periodístics. I és que creuen que la directora d'RTVA ha de fer molt més que gestionar una empresa pública: ha de tenir criteri per determinar els continguts de la programació, solucionar possibles conflictes d'interessos des d'una perspectiva d'ètica periodística, liderar la transformació digital de l'ens i situar els mitjans públics en el nou entorn. I sense dubtar que s'envoltarà dels millors professionals possibles per tirar endavant aquesta tasca, calen també criteris professionals específics per determinar el model de ràdio i televisió del futur per al nostre país.

L'APCA, a més, vols ressaltar la necessitat que les institucions públiques valorin com a mínim al mateix nivell que la gestió econòmica, la capacitat professional dels i les periodistes i el sentit d'aquesta professió, sense la qual no hi ha llibertat de premsa.

COMÚ DE LA MASSANA

LA MASSANA INAUGURA NOVA CASA PAIRAL

La Massana o La casa pairal de la Massana ha reobert portes després de quatre mesos d'obres. La cònsol major, Olga Molné, acompanyada

del copríncep episcopal, Joan-Enric Vives, va celebrar les millores en les instal·lacions, que s'han fet seguint les peticions dels mateixos padrins.

ESTADÍSTICA

Les importacions de béns van augmentar un 34% al 2022

Les exportacions baixen un 1,6% respecte al desembre del 2021

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY
@PeriodicAND

Les importacions de béns en l'acumulat de l'any 2022 van tenir un valor de 1.773,13 milions d'euros, la qual cosa representa una variació percentual del 34,0% respecte a l'acumulat del període anterior. Sense el capítol Energia, les importacions en valor representen un 28,3% més que al mateix període. Pel que fa a les exportacions, van tenir un valor de 367,53 milions d'euros, amb un augment del 160,9%. Sense tenir en compte l'exportació excepcional de la partida Diversos del capítol 97 Objectes d'art, de col·lecció o d'antiguitat pel febrer de l'any en curs, la variació és del 18,9% respecte a l'acumulat del període anterior.

Les importacions de béns durant el mes de desembre van sumar 170,60 milions d'euros, amb una variació percentual del 17,7% respecte al mes de desembre de l'any anterior. Això és a causa de la variació percentual i absoluta positiva de gairebé tots els grups, destacant Joieria amb un augment del 148,7%, Energia amb un increment del 28,2%, Alimentació amb un 16,2%, Industrial amb un augment del 22,5% i Farmàcia perfumaria amb un creixement del

►► La frontera hispanoandorrana.

30,6%. Per contra, tenen una variació negativa els grups Transport amb un 1,6% menys i Begudes i tabac amb un 0,3%. Sense el capítol Energia, la variació percentual de les importacions és d'un 16,2%.

Quant a les exportacions de béns, van sumar 13,99 milions d'euros, amb una variació percentual negativa de l'1,6% respecte al mateix mes de l'any anterior. Les partides exportades que destaquen amb una variació percentual positiva i una major variació absoluta són Industrial amb un augment del 87,6%, Electrònica amb un augment del 15,5% i Trans-

port amb augment del 16,5%. Tenen una variació negativa més destacada les partides Joieria amb un decreixement del 61,5% i Vestit i calçat amb un decreixement del 25,9%.

La importació de carburants durant el mes de desembre va ser de 14,90 milions de litres, fet que suposa una variació percentual negativa del 23,1% respecte al mes de desembre de l'any anterior. Durant l'any 2022, la importació de carburants va ser de 157,56 milions de litres, el que suposa una variació positiva del 2,3% respecte als 154,00 milions de litres importats durant l'any 2021. ≡

►► Sortidors de carburants d'una benzinerana.

Caiguda del preu de tots els carburants al desembre

El cost del gasoil millorat continua sent superior al de la gasolina sense plom

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

El preu mitjà de tots els carburants va experimentar una baixada durant el desembre del 2022 en comparació del mateix període anterior. D'aquesta manera, segons va publicar ahir el Departament d'Estadística, el preu del gasoil de calefacció va disminuir un 9,2%, el del gasoil de locomoció un 8,6%, el de locomoció millorat un 7,4%, el de la gasolina sense plom de 95 octans un 5,3%, i el de la gasolina sense plom de 98 octans un 5,3%.

Així mateix, cal destacar que durant el desembre el preu del gasoil de locomoció millorat (1,544 euros) va ser superior al de la gasolina sense plom de 95 octans (1,485 euros) i

el de la gasolina sense plom de 98 octans (1,541 euros).

Si es comparen aquestes dades amb el desembre del 2021, s'ha produït un augment general dels preus mitjans de tots els carburants. Entrant al detall, el gasoil de locomoció va augmentar un 29,4%; el gasoil de locomoció millorat un 30,1%; la gasolina de 95 octans un 13,8%, i el de la gasolina de 98 octans un 13%. Pel que fa al preu del gasoil de calefacció, es va incrementar en un 31,2%.

Finalment, quant a la comparació dels preus mitjans del 2022 respecte dels del 2021, es constata també un augment general. En aquest sentit, el gasoil de locomoció i el gasoil de locomoció millorat van augmentar un 48,4% i un 47,3% respectivament. A més, la gasolina de 95 octans va créixer un 31,3% i la de 98 octans un 29,8%. Per la seva banda, el del gasoil de calefacció va presentar un increment del 60,1%. ≡

M.P.

TROBADA PER A FER BALANÇ DELS TEMPORERS

Andorra la Vella ► L'impulsor d'Argentinos en Andorra, Marcelo Ponce, es va reunir ahir amb el director de la Policia, Jordi Moreno, i el director

del Departament d'Immigració, Jesús Guardiet, per fer balanç de la situació actual dels argentins al país. També els va fer entrega d'un reconeixement.

breus

Els crupiers d'Unnic completen la seva formació

CASINO ► Un total de 16 alumnes de l'escola de crupiers d'Unnic, el centre d'oci que integrarà el Gran Casino d'Andorra, es troben en ple període de pràctiques com a requisit per completar la seva formació. Els alumnes s'han repartit en dos grups de vuit persones cadascun, i al llarg de sis setmanes durant a terme sessions pràctiques als casinos de Múrcia i Badajoz. Un cop completada l'estada, tornaran a Andorra per conformar l'equip de crupiers, personal de sala, admissió i recepció de l'àrea de joc d'Unnic.

Últims dies per visitar l'exposició Affatus

ESPAI CALDES ► Últims dies per visitar l'exposició Affatus, de l'artista Eve Ariza, a l'Espai Caldes. La mostra, que es va inaugurar el 6 d'octubre de l'any passat es podrà veure fins aquest dissabte. L'entrada és gratuïta. En el marc de l'exposició s'ha publicat un catàleg fruit del recorregut a llarg de tota la producció de la creadora andorrana. Aquest, recull tres parts independents: textos, imatges i una obra d'art creada ex professo per l'artista.

El pàrquing de l'Estació Central tanca el dilluns

APARCAMENT ► L'aparcament de l'Estació central de la capital, a tocar de l'Estació nacional d'autobusos, no serà operatiu a partir del dilluns vinent. El Comú d'Andorra la Vella deixa de llogar aquest espai als propietaris del terreny, que han decidit iniciar-ne l'edificació. L'alternativa es troba a un centenar de metres, a l'aparcament de Prada Casadet recentment ampliat a la zona de l'antiga plaça de braus.

El servei de Joventut presenta el SomiLab

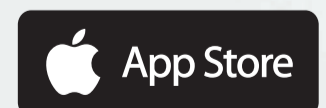
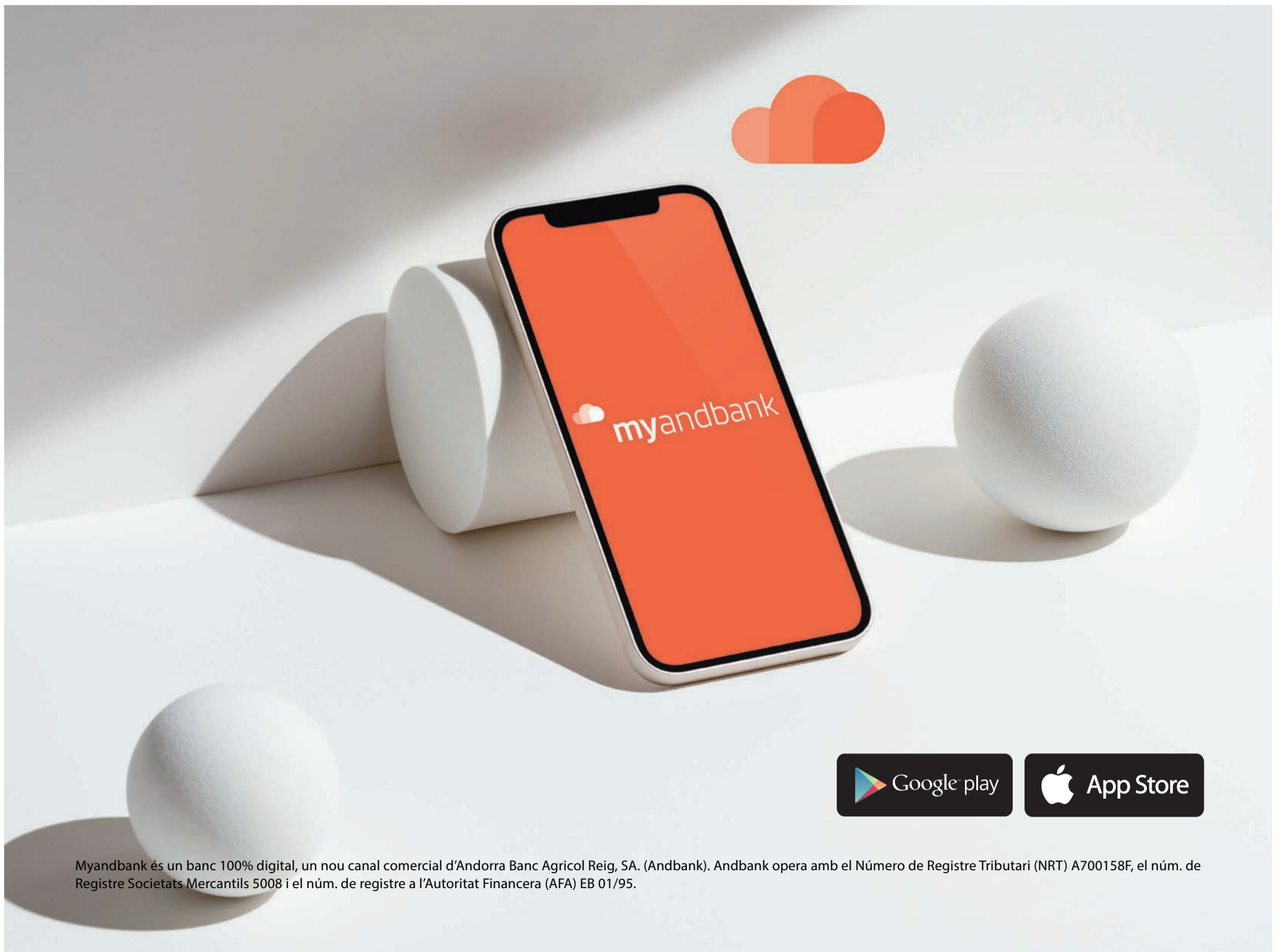
DOCUMENTAL ► El Departament de Joventut de la capital presenta el SomiLab, un experiment vivencial amb la participació de nou pares i mares i 10 adolescents. Tots ells s'han prestat durant diverses setmanes a reflexionar sobre les relacions que tenen amb els seus respectius fills o progenitors, un procés dut a terme durant la primavera passada i que s'ha enregistrat en vídeo. El resultat final és un documental on els protagonistes descobriren quines són les claus per millorar el vincle afectiu en el nucli familiar.

ANDBANK /
Private Bankers

Creadors de Progrés

 bizum

myandbank.com

Myandbank és un banc 100% digital, un nou canal comercial d'Andorra Banc Agricol Reig, SA. (Andbank). Andbank opera amb el Número de Registre Tributari (NRT) A700158F, el núm. de Registre Societats Mercantils 5008 i el núm. de registre a l'Autoritat Financera (AFA) EB 01/95.

el Periòdic BUSINESS

L'ACTUALITAT ECONÒMICA DEL PRINCIPAT

Pere Brachfield
Pàg ► 2

Al 2023 hi haurà un tsunami d'impagaments de factures empresarials

Pàg ► 3

Jover dimiteix per l'expedient que Tributs ha obert a la seva empresa

Jaime Mesas
Pàg ► 3

Consultori fiscal

La importància de les assegurances privades en el sistema sanitari andorrà

Joana Gràcia

Responsable d'Andbank Assegurances

L'Estat del Benestar ha estat sempre un model polític perseguit per molts països, però que no gaires han aconseguit amb èxit la seva implementació. L'objectiu d'aquest estat és formular i executar, per part d'un govern, un conjunt de decisions o accions que puguin satisfer les necessitats bàsiques dels seus ciutadans. El pilar base d'aquest model és la gratuïtat dels serveis públics, sobretot la salut i l'educació.

L'aparició del primer estat del benestar sorgeix a l'Alemanya del segle XIX, pel sistema d'assegurament social, bàsicament com una mesura per reivindicar les condicions laborals dels treballadors. Però va ser després dels conflictes bèl·lics del segle XX quan realment aquest model es va aplicar, sobretot als països europeus, on molts

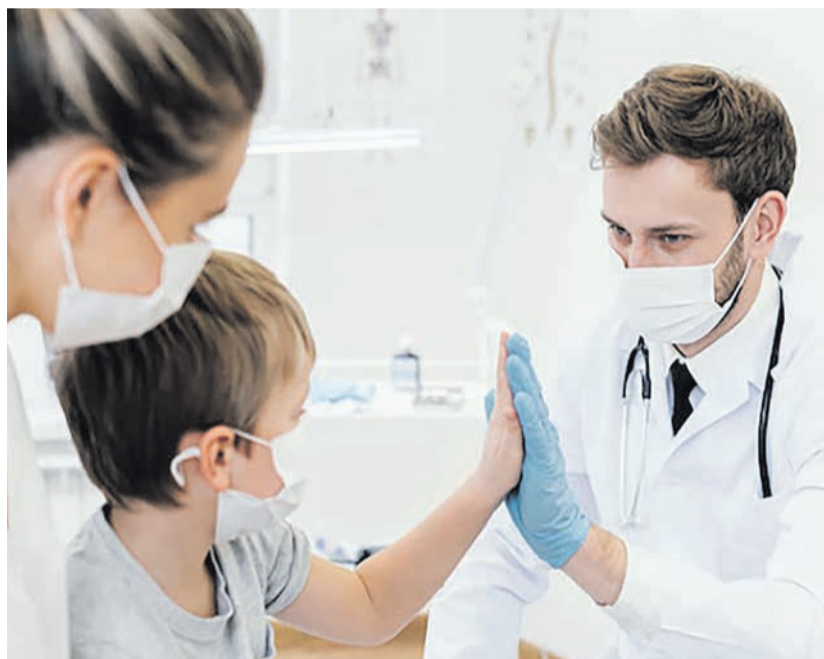
van quedar destrossats.

En aquests països es va establir un sistema d'assegurança nacional per fer front a les necessitats socials de tota la població, especialment en matèria de salut. En aquest sentit, el que coneixem nosaltres com a Seguretat Social en aquest model de l'Estat del Benestar té un paper preponderant ja que a través d'aquest servei el govern assegura als seus ciutadans un nivell de vida digna i protegir-los de l'exclusió i la pobresa.

No obstant això, els drets dels ciutadans també comporta unes obligacions que els fan participar en aquest estat i contribuir amb una cotització a la Seguretat Social, per tal de poder distribuir els recursos entre tota la societat.

A Andorra, la Caixa Andorrana de Seguretat Social (CASS) es va crear el 1968. Ja el 1962, com a afany per equiparar-se als seus països socialment més avançats, es va posar en pràctica un sistema d'assegurances que cobria la malaltia, vida, farmàcia, accidents i jubilació. L'1 d'abril de 1969 es posava en marxa la seguretat social a Andorra.

Actualment, la sanitat a Andorra funciona per copagament, la qual cosa significa que la cobertura pública de la

sanitat no cobreix el 100% de la prestació mèdica i gestiona entre el 75% dels costos de visites i medicaments i el 90% de les despeses d'hospitalització. Així doncs, el pacient és qui ha de fer front al pagament de la resta de la despesa no retornada.

Per cobrir aquest buit, les compa-

nyies d'assegurances andorranes van crear una assegurança per complementar la despesa que el pacient no rep de fins al 100% de les prestacions mèdiques i d'aquesta manera recuperar tot la despesa sanitària efectuada.

Tots els residents al país afiliats a la CASS poden accedir al sistema sanita-

ri. No obstant això, cal saber quin són els centres concertats per la Caixa Andorrana de Seguretat Social, ja que no tots ho estan i en aquests la cobertura és bastant menys, per la qual cosa el pacient, segons l'assegurança que tingui contractada, seria possible que no estigués cobert al 100%.

Amb el creixement del país i la demanda d'especialitats, cada vegada hi ha més centres mèdics que no estan adherits al sistema sanitari andorrà i que es gestionen de manera privada. Per aquest motiu, cal buscar una assegurança que doni suport a aquestes cobertures per què cobreixi el 100% de la despesa mèdica.

Abans de contractar una assegurança de salut és molt important conèixer tots els detalls i les característiques dels productes, i valorar els avantatges des dels dos aspectes, el positiu i negatiu, per comparar les millors prestacions de cada assegurança. Cal comprovar bé totes les opcions ja que és molt fàcil comprar una assegurança, però el més difícil és obtenir una pla que s'ajusti a les necessitats de cada persona.

A Andbank Assegurances tenim un objectiu clar, i és el d'ajudar i assessorar amb les millors opcions als nostres clients i futurs usuaris de les nostres pòlisses. La millor opció que els podem donar és la d'informar-los de totes les prestacions, avantatges i novetats que anem afegint amb el millor servei i el millor tracte.

No ho dubtis, la vida no té preu, cal aleshores protegir-la molt bé.

Pàg ► 4

El neobanc MyInvestor marca una nova fita i operarà amb llicència pròpia al 2023

L'entitat financera naixerà amb més de 150.000 clients i 2.300 milions de volum de negoci

Pàg ► 4

Cerqueda confia en el sistema financer per culminar l'acord amb la UE

El director general de AFA creu que el sector ha mostrat un alt grau d'efervescència al 2022

Pàg ► 4

Informe de la Cambra de Comerç sobre l'Acord d'Associació

El document identifica reflexions que té en compte el sector empresarial

Pàg ► 4

La duana registra 231 milions d'euros en ingressos durant el 2022

Suposa un increment del 38% vers el 2021, quan es van assolir més de 165 milions

Li presentem els seguríssims d'Andbank

La salut és actitud i els seguríssims d'Andbank respiren lliures amb la tranquil·litat de sentir-se coberts per viure intensament i amb confiança.

Si vols ser un dels nostres seguríssims et proposem **Andsalut**, la cobertura total al millor preu, **Andvida** per anticipar-te al futur, i altres productes d'assegurances.

Entra a la nostra web i informa't de l'assegurança que millor s'adapta al teu estil de vida.

andbank.com

ANDBANK /
Assegurances

Al 2023 hi haurà un tsunami d'impagaments de factures empresarials

Pere Brachfield

@PereBrachfield

Soci director de Brachfield & Asociados Abogados

Un estudi recent realitzat per Iberinform, la filial de Crédito y Caución, que ha analitzat la ràtio mitjana de liquiditat d'una mostra de més de 230.000 empreses espanyoles amb base en els seus comptes anuals dels tres últims exercicis dipositats al Registre Mercantil va detectar que el 25% d'elles presenta ràtios de liquiditat insuficients per pagar els seus deutes. D'acord amb el citat estudi, les majors ràtios de liquiditat es donen en les empreses de Melilla, Navarra, País Basc, La Rioja i Catalunya. I, per sectors, les menors ràtios de liquiditat es donen a l'hostaleria i el sector primari, i els més elevats a la indústria manufacturera i comunicacions. La ràtio de liquiditat relaciona els béns i drets capaçs de generar liquiditat en el curt termini en una empresa (actiu corrent) amb els deutes a curt (passiu corrent). Quant major sigui aquesta ràtio, major seguretat de cobrament tenen els creditors. Aquesta informació i altres dades sobre la morositat interempresarial que s'han publicat les darreres setmanes ens avisen que segurament al 2023 hi haurà un tsunami d'impagaments de factures empresarials. Davant aquesta previsible epidèmia d'impagaments, les empreses proveïdores de béns i serveis han de preparar-se per posar en marxa procediments eficaços de control i gestió dels crèdits impagats.

El creditor pot fer valer el seu dret de crèdit davant el deutor a través de la reclamació extrajudicial del deute. Aquest dret a reclamar extrajudicialment està perfectament recollit a la majoria dels codis civils o lleis mercantils dels Estats europeus. Les lleis solen autoritzar als creditors a compel·lir als deutors perquè realitzin el pagament de les factures vençudes i impagades. Val la pena subratllar que la definició que ofereix el diccionari del verb compel·leix és: «Obligar algú, amb força o autoritat, a què faci alguna cosa que no vol». Ara bé, els ordenaments jurídics dels països europeus només faculden al creditor perquè influï en la voluntat del deutor, recordant-lo la seva obligació i advertint-li de les conseqüències de l'incompliment, però no pot excedir aquestes facultats, atès que el compliment de l'obligació depèn de l'exclusiva voluntat del deutor. En conseqüència, quan el creditor obre en l'exercici legítim del seu dret de crèdit i reclami el seu crèdit directament al deutor, estarà exempt de responsabilitat penal, s'emprenge però no efectua una realització il·legítima, atès que la majoria dels codis penals europeus castiguen a aquell que per realitzar un dret propi, actuant fora de les vies legals, empra violència, intimidació o força en les coses. Tanmateix, això no vol dir que tota actuació realitzada fora dels llits legals tingui rellevància penal, doncs es diu, és necessari que la conducta sigui típica, per exemple, si algú per realitzar un dret propi actua fora de les vies legals, però sense fer servir violència, intimidació o força en les coses podrà cometre un altre tipus d'il·lícit civil o administratiu, però no un il·lícit penal o delictiu. Conseqüentment, a Europa la gestió privada del cobrament de deutes dins de la legalitat, és a dir, sense

extralimitacions com amenaces, coaccions, insults, calúmnies, vexacions, injúries, lesions, maltractaments d'obra, retencions, o assetjament no constitueix cap il·lícit penal. També cal tenir en compte que els òrgans judicials són els que poden dictaminar si una persona (física o jurídica) és realment deutora morosa i determinar si ha de liquidar un deute. Un tribunal és l'únic que pot obligar al deutor a pagar contra la seva voluntat. Per tant, en un Estat de Dret, sense una resolució judicial ferma dictada per un jutge imparcial, ningú pot ser obligat a pagar un deute ni pot ser considerat com a morós, per molt que existeixin documents i com pot ser una factura que teòricament pretenguin demostrar l'existència d'un deute. Això és així perquè, en rigor, cap document privat per si mateix prova íntegrament els fets constitutius d'una pretensió de cobrament del creditor; tot document ha de ser avaluat per l'òrgan jurisdiccional per determinar si es pot considerar versemblant i probable que el deute existís cert.

Un altre punt és que, l'any 2023, Espanya continua sent l'únic Estat membre de la Unió Europea que no té regulada l'activitat del recobriment extrajudicial de deutes. No existeix cap llei, ordre ministerial o reglament que reguli aquesta activitat. Sota el meu punt de vista, és paradoxal que en un estat com l'espanyol tan legalista i reglamentari, que sol exigir per tots tràmits interminables, i que sol·licita permisos, llicències per tota activitat empresarial, no existeix a Espanya cap normativa que reguli la gestió privada de recuperació d'impagaments ni tampoc a les empreses de recobriment. En conseqüència, no existeix una regulació al nostre Dret positiu dels procediments que es puguin utilitzar per reclamar els deutes. En la meua opinió, l'administració ha actuat amb desídia en relació amb aquest punt, per la qual cosa no s'ha preocupat fins ara en regular la gestió privada del cobrament de deutes. D'aquí que aquest buit legal permeti les pràctiques coactives que realitzen determinades agències de recobriment. Si bé la majoria dels professionals que es dediquen al recobriment de crèdits impagats fan servir mètodes lícits, també és veritat que existeixen d'altres que amb les seves actuacions lesionen greument els drets més fonamentals de la persona, com s'ha posat de manifest en més d'una ocasió, però gaudeixen de cert impunitat degut a un llacuna en la nostra legislació que no prohibeix la fustigació als morosos. Aquest buit legal permet que existeixin certes persones dedicades al recobriment de deutes que arriben a utilitzar mètodes coactius. L'ús de mitjans de cobrament manifestament vexatoris i denigrants que atempten contra la dignitat de la persona i danyen i lesionen els drets fonamentals han de ser erradicats. Val la pena assenyalar que la Constitució espanyola, al capítol dels drets fonamentals dels espanyols dicta en el seu article 18: «Es garanteix el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge». Conseqüentment, és anticonstitucional difondre fets relatius a una persona que puguin constituir una intromissió il·legítima al seu dret a l'honor o que vulnerin el seu dret a la intimitat o a la seva imatge.

Així mateix, la Declaració Universal de Drets Humans proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides, estableix als següents articles els drets fonamentals de les persones. A l'article 3: «Tot individu té dret a la vida, a la llibertat i a la seguretat de la seva persona»; a l'article 5: «Ningú serà sotmès a tortures ni a penes o tractes cruels, inhumans o degradants»; a l'article 12: «Ningú serà objecte d'ingerències arbitràries en la seva vida privada, la seva família, el seu domicili o la seva correspondència, ni d'atacs a la seva honra o a la seva reputació. Tota persona té dret a la protecció de la llei contra tals ingerències o atacs».

Al mateix temps, el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, que és un tractat multilateral adoptat per l'Assemblea General de les Nacions Unides mitjançant la Resolució 2200A (XXI) de 16 de desembre de 1966 i que reconeix una sèrie de drets humans universals, recull en els seus articles 11 i 17 els següents preceptes: en primer lloc, l'article 11 estableix la prohibició de presó per deutes: «Ningú serà empresonat pel sol fet de no poder complir una obligació contractual». I, en segon lloc, l'article 17: dret a la vida privada i de família dicta les següents normes: «1. Ningú serà objecte d'ingerències arbitràries o il·legals en la seva vida privada, de la seva família, el seu domicili o la seva correspondència, ni de atacs il·legals a la seva honra i reputació, i 2. Tota persona té dret a la protecció de la llei contra aquestes ingerències o atacs».

Aquests mateixos drets estan reconeguts a l'article 8 del Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals redactat pel Tribunal Europeu de Drets Humans. A l'Estat espanyol, el dret fonamental a la intimitat, privacitat, honor i pròpia imatge en la seva condició de drets fonamentals dels deutors es troben protegits gràcies a les garanties jurisdiccionals a través dels tribunals ordinaris. A la jurisdicció ordinària aquests drets gaudeixen en l'àmbit civil de les garanties processals que ofereix la Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, de Protecció Civil del Dret a l'Honor, a la Intimitat Personal i Familiar i a la Pròpia Imatge. D'acord amb l'article 18.1 de la Constitució, els Drets a l'Honor, la Intimitat Personal i Familiar i a la Pròpia Imatge tenen el rang de fonamentals, i fins tal punt apareixen realçats en el text constitucional que a l'article 20.4 disposa que el respecte de tals drets constitueix un límit a l'exercici de les llibertats d'expressió que el propi precepte reconeix i protegeix amb el mateix caràcter de fonamentals. El desenvolupament mitjançant la corresponent Llei Orgànica, a tenor de l'article 81.1, de la Constitució, del principi general de garantia de tals drets continguts en el citat article 18.1, de la mateixa constitució, i amb determinats aspectes del dret a l'honor, emparat per les prescripcions contingudes en el llibre II, títol XI, del vigent Codi Penal (calúnnia i injúria), i amb determinats aspectes del dret a la intimitat personal i familiar que són objecte d'una especial protecció en el títol X del Codi Penal (delictes contra la intimitat, dret a la pròpia imatge i a la inviolabilitat del domicili). Per això, en els casos que existeixi la protecció penal tindrà aquesta preferent aplicació, per ser sens dubte la

de més forta efectivitat, si bé la responsabilitat civil derivada del delictiu s'haurà de fixar d'acord amb els criteris que aquesta llei estableix. Els drets garantits per la llei han estat enquadrats per la doctrina jurídica més autoritzada entre els drets de la personalitat, qualificació de la qual òbviament es desprèn el caràcter d'irrenunciable irrenunciabilitat referida amb caràcter genèric a la protecció civil que la llei estableix. D'aquesta forma el deutor també està protegit per la llei, i com comprovarem més endavant, els tribunals condemnaran per intromissió il·legítima en l'honor a aquells cobradors que atempten contra l'honor dels morosos.

En els últims anys, a Espanya s'ha construït una doctrina jurisprudencial sòlida, tant per part del Tribunal Suprem com de les autoritats provincials, aplicable a la il·licitud de pràctiques de recobriment que suposen una intromissió il·legítima en el dret de l'honor del presumpte deutor. Els tribunals solen fallar a favor del deutor quan aquest efectua una sol·licitud de tutela judicial del dret a l'honor i a la imatge per exemple, quan el creditor o l'agència de recobriments utilitza missives difamatòries per reclamar el pagament. La jurisprudència estima que el simple fet d'enviar cartes al deutor utilitzant sobres que divulguin que es reclama un deute constitueix una intromissió il·legítima contra el seu honor, per la qual cosa els tribunals decreten el cessament immediat de la remissió de noves cartes, i poden declarar el dret del deutor a percebre una indemnització com a compensació dels perjudicis causats, i condemnar al creditor a fer efectiva la mateixa. Una sentència de la Sala de lo Civil en Procediment de Cassació del Tribunal Suprem va establir les bases per construir una doctrina perquè es considerin mitjans vexatoris, coactius o intimidatoris quan s'ignori la privacitat de la correspondència com a àmbit d'extensió reservat a la intimitat personal amb la intenció d'estendre el rumor sobre la morositat del destinatari fou un recurs de cassació de la Sala de la Civil de desembre de 1995. La sentència del Suprem va confirmar que la remissió de cartes al deutor per part de l'agència de recobriments en els sobres dels quals s'expressava la frase «insistim en la necessitat que es posi en contacte amb nosaltres i pagui el que deu factura Muebles la A. de 487.948», «suposa pel mitjà utilitzat no totalment privat de publicitat en atenció a la forma de distribució de la correspondència a les porteries, una vexació o acció denigratòria que atempta a la dignitat de la persona i danyen i lesionen l'honor del subjecte afectat, o sigui el destinatari de les cartes». La sentència d'aquesta sala del Suprem afirma que «és cert que la forma de manifestar-se l'empresa reclamant no deixa lloc a dubtes, per molt que sigui el deure de silenci del carter, sobre la seva intencionalitat de provocar eventualment entre els veïns –no s'oblidi que a la pràctica acostuma a ser el porter qui s'encarrega de distribuir la correspondència per les buústies interiors–, el rumor sobre la morositat del destinatari de la missiva, circumstància que al marge de la seva certesa, pel mateix fet que pot produir la divulgació té per finalitat atemorir i coaccionar al deutor per mitjans vexatoris perquè pagui la quantitat que es reclama».

Igualment, aquesta sentència va permetre establir el criteri jurisprudencial perquè la divulgació de dades relatives a la morositat d'una persona, quan per la forma de produir-se s'apreciï una finalitat d'atemorar o coaccionar al deutor per mitjans vexatoris perquè pagui la quantitat que es reclama, sigui considerada com un atemptat a l'honor de l'afectat. En el seu cinquè fonament jurídic la sentència del Tribunal Suprem declara: «Habitualment no solen ser els subjectes desaprensius i menys propicis al pagament els que s'avergonyeixen amb actes d'aquesta naturalesa, sinó aquells que timorats o més ne-

cessitats de la respectabilitat de les persones del seu entorn se senten intimidats per la possible censura social que menyscabi l'estima o afecte que, al seu parer, tenen els altres amb ell. La vexació o acció denigratòria que mitjans com els descrits comporten, atempten contra la dignitat de la persona i danyen i lesionen l'honor del subjecte afectat. Per explicables que resultin conductes similars davant la lentitud i carestia de la justícia (que obliguen als poders públics a repensar sobre la proliferació d'aquests instruments coactius i la necessitat d'establir remeis), no cal desconèixer el component coercitiu de les mateixes, fora dels llits legalment establerts per les nostres lleis processals, ja que la situació de fet que les origina, tot i admetre la morositat dels destinataris només cal resoldre-la mitjançant l'exercici de les accions corresponents davant els jutjats i tribunals, i no per descomptat, ignorant la privacitat de la correspondència com a àmbit d'extensió reservat a la intimitat personal. En definitiva, s'acull el motiu estudiat».

Sota el meu punt de vista, la sentència més important dictada fins ara sobre la reclamació extrajudicial de deutes i certes actuacions que suposen una intromissió il·legítima en l'honor del deutor és la del Tribunal Suprem número 306/2001, de 2 d'abril (STS de 2 d'abril de 2001, Dret a l'Honor. Conductes coactives per al cobrament de crèdits). En aquesta transcendental sentència el Tribunal Suprem es va pronunciar sobre el següent cas. Un dels gestors de cobrament d'una coneguda agència de cobradors de morosos disfressats es va personar en tres ocasions al restaurant d'un restaurador deutor, co-neixedor que a aquelles hores habitualment es trobava atenent a la seva clientela. Aquest cobrador va anar al lloc en el vehicle de l'empresa de cobraments que portava estampat a les portes el cridaner logotip d'aquesta i que deixava a les immediacions del local, romanent a l'interior del restaurant durant un cert espai de temps fent ostentació de la seva presència. Així mateix, el cobrador va estar preguntat en to bruscat als empleats del restaurant pel restaurador deutor, i inclús en una de les ocasions va arribar a reclamar al citar hostaler en veu alta i en presència dels clients el deute el pagament del qual li exigia. D'altra banda, un altre d'aquests cobradors de morosos es va personar en un parell d'ocasions en el domicili del restaurador, fent-ho en el mateix vehicle ja citat nque va estacionar en les immediacions, i en la mateixa manera ostentosa va preguntar pel deutor en el portal. En el curs d'aquestes visites va deixar diverses targetes amb el logotip de l'empresa recaptadora i amb el nom de l'hostaler escrit tant al vidre del portal com a la seva bústia, i a la porta de l'habitatge, i va trucar per l'interfon preguntant pel citat hostaler, després de la qual cosa, es van rebre diverses trucades telefòniques al seu domicili. El Tribunal Suprem va retreure aquest tipus de conductes vexatòries assenyalant que la condició de deutor d'una persona no obliga a admetre-les, i el procedent és anar als tribunals en lloc de aquests mecanismes recaptatoris de caràcter coactiu. La sentència també diu: «La vexació o acció denegatòria que mitjans com els descrits comporten, atempten contra la dignitat de la persona humana i danyen i lesionen l'honor del subjecte afectat. Per explicables que resultin conductes similars davant la lentitud i carestia de la justícia (que obliguen als poders públics a repensar sobre la proliferació d'aquests instruments coactius i la necessitat d'establir remeis), no cal reconèixer el component coercitiu de les mateixes, fora dels llits legalment establerts per les lleis processals, ja que la situació de fet que les origina, tot i admetent la morositat del destinatari només cal resoldre-la mitjançant l'exercici de les accions corresponents davant els jutjats i tribunals».

BALANCE SHEET OF THE HOTEL UNION

Hotel occupancy is close to 80% in the first week of January

During the weekend of Three Kings, an average stay of 81.55% is recorded in the territory

Pas de la Casa and Andorra la Vella have the highest numbers of rooms booked

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY
@PeriodicAND

Hotel occupancy during the first week of January reached an average of 79.56% and, specifically, on the weekend of Three Kings, 81.55% of the rooms in the country were occupied, as reported by the director of the Hotel Union of Andorra (UHA), Jordi Pujol.

The leading parishes were Pas de la Casa and Andorra la Vella, both with 88%. Behind is Escaldes-Engordany with 83.36%, followed by Encamp, Canillo and la Massana, all above 75%, while Ordino remained with 61%. As for Sant Julià de Lòria, the UHA declared that «we don't have enough data to assess it, but it seems to indicate that it would have had a fairly correct Three Kings week, above 70%».

Pujol made a very favorable assessment of the Christmas campaign, although there were not ideal weather conditions for ski-

Accommodation reservations for 2022 have reached very similar data to those recorded in 2018

ers who continued to occupy the accommodation. «Despite the lack of snow, we have had a lot of reservations, but we are always afraid that if the weather conditions or the state of the ski slopes are unfavorable, this may affect when the accommodations are canceled,» declared Pujol. He also wanted to focus on the current situation in which the country finds itself as a tourist destination, Pujol assuring that «Andorra during Christmas remains an accessible, attractive country and means that we can accompany it by offering good occupations».

Regarding the percentage of employment in 2022, a parallel has been seen with the figures recorded in 2018, since they were two very positive years. Pujol men-

► Archive image of tourists along Meritxell Avenue.

tioned that «we make a very positive assessment of these occupations if we compare them with those of previous years, we are at the 2018 figures, we have pre-pandemic data».

Hotel occupancy during the year 2022 was an average of 57.84%, according to UHA data. The months with the most employment were, first, February with 78.90%, figures very similar to those of August, with 78.67; the following months were January with 69.69%, July with 63.62% and December with 63.35%.

The months with the lowest employment were May, with 37.51%, June, with 46.87%, April with 48.50%, October with 49.11%, November with 49.46% and in September with 50.27%.

JORDI PUJOL
DIRECTOR OF ANDORRA HOTEL UNION

«Andorra during Christmas remains an accessible, attractive country and means that we can accompany it»

«Despite the lack of snow, we have had quite a few reservations, but there is always the fear that they will be canceled due to the weather»

In comparison, the average employment in 2018 was 56.61%. The months in which there was more influx were February with 84.53%, followed by January with 77.73%, August with 75.74% and closely followed by March with 70.83%. The months with the least employment were May with 36.19%, April with 40.22%, June with 40.84%, October with 44.31% and November with 44.71%

From the UHA they wanted to thank, through a statement, the work done by the various snow fields pointing out that «we want to make a special mention to all the workers of Andorra's ski companies. We feel proud and at the same time to congratulate the work they have done and continue to do.»

COUNCIL OF MINISTERS

The delay in unpaid invoices from the Government is 69 days on average

Marquina assures that the ministry has not received any formal claim, but that those affected will be compensated

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY
@PeriodicAND

The Government assures that the invoices that currently remain to be paid to suppliers have an average age of 69 days. In his first appearance as Minister Spokesperson, the new head of Finance -replacing Eric Jover who resigned on Monday -, César Marquina, assured yesterday that even some of the bills that still need to be paid «are within the 60-day terms that the Government has to be able to satisfy the payments», so the will of the Executive is to liquidate everything as soon as possible, but prioritizing the suppliers who have been waiting longer.

Precisely, the new Minister Spokesperson recalled that today the answer to an oral question formulated by the PS on this matter in the General Council is scheduled. It will be at that moment, therefore, when «we will give all the details», although he advanced that since the month of May, the volume of invoices has been reduced to a third as has the overall amount in to pay. This fact «shows a positive evolutionary line».

The delay in payment to suppliers has occurred as a result of the lack of staff in the Accounting Department and following the in-

► Archive image of the Government's administrative building.

corporation of the new computer system. For this reason, Marquina highlighted that since the Government detected this situation of non-payments, «they have not stopped making decisions to increase the volume of people who work in the invoice center». At the same time, it has also been decided to train the budget managers of the various

ministries with the aim of «increasing the level of people's training».

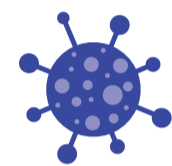
However, the head of Finance assured that, although the ministry has never received a formal claim for a similar circumstance, the affected companies will be compensated if they request it and «are within the eligibility criteria».

On the other hand, and in relation

to the delay in the return of the hydrocarbon tax to professional drivers, Marquina informed that, once closed in 2022, those interested will be able to present the form so that the return of up to 6,000 liters. In this sense, he pointed out that, «it is a matter of weeks before it is resolved», as reported by the ANA. ≡

Health opens the fourth dose of covid to the entire population

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

The Government has decided to extend to the entire population the possibility of receiving the fourth

dose of the vaccine against covid-19, until now, reserved for people over 60 years of age. So far, 2,096 doses have been administered, which represents 11.7% of this age group. It should be remembered that for a few months now, for the recall vaccines - that is to say the third and fourth doses -, bivalent vaccines have been administered, manufactured from the initial strain and the micron variants that have subsequently circulated more often. Regarding the health data, an increase of 26 cases has been detected compared to the last balance and 40 active cases are counted - nine less than the last update - and there have been 47,608 discharges. The number of total cases since the beginning of the pandemic rises to 47,807 cases. ≡

SFGA/C.ESTEVE

MARQUINA SWEARS THE CHARGE AS NEW MINISTER

Andorra la Vella ◦ César Marquina was sworn in yesterday as the new Minister of Finance and Spokesperson after the resignation of Eric Jover. He will also

assume the functions of the Secretary of State for Digital Transformation and Strategic Projects which he has been in charge of until now.

The minimum wage will rise by 7.1%, according to the 2022 CPI

The increase will also apply to non-contributory benefits

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

The Government has approved an increase in the interprofessional minimum wage of 7.1%, bearing in mind that the 2022 CPI has been set at this same percentage. So, for this year the minimum wage is 7.42 euros per hour from January 1st. Therefore, the monthly amount reaches 1,286.13 euros, a figure that has not been modified considering that the increase in the minimum wage in November already included a rounding of the amount upwards. In fact, the Minister Spokesperson, César Marquina, recalled that from December 2021, and taking into account the salary increase that took place in May, the Government has increased the minimum wage by 14%. ≡

The increase in the minimum wage (and, therefore, also in the Economic Threshold of Social Cohesion, the LECS), directly implies the increase in some non-contributory benefits such as benefits for involuntary unemployment; family benefits for dependent child; solidarity pensions for people with disabilities; solidarity pensions for the elderly; non-contributory supplements for old age, invalidity and widowhood; temporary widowhood pensions, and orphanhood pensions. The decree will enter into force the day after it is published in BOPA.

The decision to increase the interprofessional minimum wage, as pointed out by the Government, responds to the will to continue taking steps to achieve the objective of gradually equating the minimum wage to the real cost of living and with the will to advance in the recommendation of the Council of Europe to set the minimum wage at 60% of the average wage. ≡

Jover dimiteix per l'expedient que Tributs ha obert a la seva empresa

El ministre de Finances i portaveu, Eric Jover, ha presentat la seva dimissió al cap de Govern, Xavier Espot, després de la polèmica sorgida entorn de l'expedient que Tributs ha obert a una de les empreses del titular. Ho van anunciar dilluns passat en roda de premsa amb dos representants polítics, on van manifestar que Jover es mantindria al càrrec fins dimecres al migdia, després del consell de ministres, i que serà l'actual secretari d'Estat de Transformació Digital, César Marquina, qui agafarà el relleu de la cartera de Finances.

D'aquesta manera, Jover va assenyalar que la seva decisió era irrevocable i va asseverar que, tot i que «tinc la consciència molt tranquil·la», va considerar que la decisió era necessària per evitar que els seus errors poguessin arribar a debilitar el projecte del Govern i el de Demòcrates per Andorra de cara a les properes eleccions generals. «Ja ho he anunciat i deixat clar aquest matí, que per sobre de les persones hi ha els projectes i que la meua decisió va lligada a això», va apuntar.

El ministre va aprofitar per fer balanç de la tasca duta a terme fins al moment, posant el relleu la importància que ha tingut la pandèmia del coronavirus en la gestió de la cartera de Finances i ressaltant els esforços «ingents» que s'han dut a terme per trobar els recursos necessaris perquè els ministeris «no mirassin si gastaven molt o poc». Una actuació que va acceptar que ha generat més deute públic a l'executiu, però que també ha permès canviar la metodologia d'aquest passant de crèdit a entitats bancàries a emissions internacionals. «Fins al 2027 no hi ha cap altra emissió d'obligat compliment i això dona seguretat al pròxim ministre de Finances i al de la pròxima legislatura», va indicar.

També va destacar la feina feta al cos de duana, «dignificant-lo el màxim possible», i va remarcar l'adhesió al Fons Monetari Internacional (FMI) i les fites assolides a través del Consell Re-

gulator Andorrà del Joc (CRAJ), com el conveni amb la loteria espanyola que permet ingressar el 9,5% de les vendes al país i amb la futura obertura del casino. Finalment, va donar les gràcies a Espot per haver-li fet confiança i va afirmar que «ha estat un honor servir al seu govern».

Per la seva banda, el líder de l'executiu també va explicar que va ser el mateix Jover qui, «fent gala de la seva transparència», dilluns passat va donar els detalls sobre l'expedient obert a Tributs i qui va decidir presentar la seva

dimissió. «El ministre de Finances ha decidit que davant d'aquests fets i fent gala del seu nivell d'autoexigència, que la millor decisió, sobretot davant un moment preelectoral on les picabaralles creixen, ha considerat que la millor decisió era presentar la seva dimissió com a ministre de Finances i portaveu, de manera irrevocable», va comentar.

En aquest sentit, va voler puntualitzar que Jover no havia comès «cap infracció penal», sinó que es tracta d'una errada humana, d'una omisió. «Jover ha volgut fer gala, una ve-

gada més, d'aquesta excel·lència que el caracteritza apartant-se temporalment perquè no quedi mediatitzat el conjunt del debat polític que ens espera els pròxims mesos», va exposar, i va afegir que la decisió presa pel titular de Finances «em pesa personalment», recordant que un dels motius pels quals va decidir encapçalar la candidatura de DA als comicis del 2019 va ser que ell l'acompanyava. «Amb independència d'aquest error humà, ha tornat a demostrar que està a l'altura de les circumstàncies i jo m'hi emmirallaré i em

servirà d'exemple», va dir.

Espot també va voler fer el punt sobre la salut democràtica del país i de l'administració, assenyalant que el fet que s'hagi seguit una inspecció tributària fins al final «demostra que ningú està per sobre del compliment de les normes legals». Per acabar, i qüestionat pels mitjans de comunicació, el cap de Govern ha informat que no va ser coneixedor de la situació fins diumenge al vespre, quan el mateix Eric Jover li va trucar per informar-lo, informa l'ANA.

Consultori fiscal

Jaime Mesas

Aquesta setmana volem compartir amb els lectors les principals novetats tributàries introduïdes per la Llei 42/2022, de l'1 de desembre, de l'economia digital, l'emprenedoria i innovació publicada al BOPA número 148 del 22 de desembre del 2022.

1. IMPOST SOBRE LA RENDA DE LES PERSONES FÍSQUES

Es modifica l'article 5 de la Llei 5/2014, del 24 d'abril, de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (d'ara en endavant, LIRPF) de manera que s'afegeixen dos nous supòsits de rendes exemptes:

- Les retribucions percebudes pels administradors, observadors i empleats de les societats mercantils startups consistents en el lliurament de participacions socials o accions, opcions sobre aquestes o drets econòmics referenciats sobre el valor de la participació social o de l'acció.

- Les rendes percebudes pels proveïdors de béns i serveis de les societats mercantils startups que es posin de manifest amb el lliurament de participacions socials o accions, opcions sobre aquestes o drets econòmics referenciats sobre el valor de la participació social o de l'acció, en l'import que excedeixi el valor normal de mercat dels béns o serveis proveïts.

2. IMPOST SOBRE SOCIETATS

Es modifica l'apartat 3 de l'article 15 de la Llei 95/2010, del 29 de desembre, de l'Impost sobre Societats (d'ara en endavant,

LIS) quant a les Regles de valoració, que queda redactat tal com segueix:

En els casos que preveuen les lletres a), b), c) i d) de l'apartat 2, l'entitat transmissora integra en la seva base de tributació la diferència entre el valor normal de mercat dels elements transmesos i el seu valor a efectes comptables o fiscals, si aquest valor és diferent d'aquell.

En els casos que preveuen les lletres e) i f) de l'apartat 2, les entitats integren en la base de tributació la diferència entre el valor normal de mercat dels elements adquirits i el valor comptable o fiscal dels lliurats.

Els proveïdors de béns i serveis de societats mercantils startups, que en contraprestació rebien participacions socials o accions, opcions sobre aquestes o drets econòmics referenciats sobre el valor de la participació social o de l'acció, integren en la base de tributació únicament el valor normal de mercat dels serveis prestats o dels béns lliurats.

En l'adquisició a títol lucratiu, l'entitat adquirent integra en la seva base de tributació el valor normal de mercat de l'ele-

ment patrimonial adquirit.

La integració en la base de tributació de les rendes a què es refereix aquest article s'ha d'efectuar en el període impositiu en què es realitzin les operacions de les quals deriven aquestes rendes.

A l'efecte del que preveu aquest apartat, no s'entenen com a «adquisicions a títol lucratiu» les subvencions.

Aquesta disposició no és aplicable a les entitats bancàries objecte del procediment de resolució.

3. IMPOST GENERAL INDIRECTE

S'afegeix un nou apartat 20 a l'article 6 de la Llei 11/2012, del 21 de juny, de l'Impost General Indirecte (d'ara en endavant, LIGI), de manera que, no es troben subjectes a l'Impost General Indirecte les prestacions de serveis efectuades en el desenvolupament d'activitats econòmiques identificades en els reglaments de declaració de zones econòmiques especials, i que es prestin des d'aquestes, per empresaris o professionals que disposin de la llicència per operar establerta en la Llei d'economia digital, emprenedoria i innovació.

Es modifica l'article 63.1 de la LIGI de manera que els empresaris o els professionals no poden deduir les quotes de l'impòsit suportades o satisfetes per les adquisicions o les importacions de béns corrents o serveis que no s'afectin de manera exclusiva a la seva activitat empresarial o professional subjecta a l'impòsit. En qualsevol cas sí que podran deduir les quotes suportades en relació amb la seva activitat empresarial o professional efectuada fora del territori d'aplicació de l'impòsit i que haurien donat dret a deducció si s'haguessin efectuat dins el mateix territori. No obstant això, els empresaris o professionals poden deduir les quotes suportades o satisfetes per les adquisicions o les importacions de béns corrents o serveis que s'afectin de manera exclusiva a les prestacions de serveis no subjectes a l'impòsit establertes a l'article 6.20.

4. TAXA PER AL MANTENIMENT DEL FULL REGISTRAL

Les societats mercantils startups estan exemptes de la taxa anual per al manteniment del seu full registral.

MyInvestor operarà amb llicència pròpia l'any que ve

El neobanc MyInvestor marca una nova fita i es converteix en un banc de ple dret que operarà amb llicència pròpia el 2023. Des del seu llançament, a final del 2017, el banc digital que va llançar Andbank España ha registrat un creixement «meteoric» que l'ha dut a aconseguir un marge ordinari anual de més de deu milions d'euros. El volum de negoci supera els 2.300 milions d'euros i dona servei a més de 150.000 clients, informen des de l'entitat.

Així, assenyalen que «l'estabilitat del seu balanç, la maduresa del seu negoci, la independència i el compromís amb clients i accionistes l'han impulsat a fer aquest pas, que suposarà assumir totes les responsabilitats que corresponen a una entitat financera en matèria de su-

pervisió, regulació, transparència, informació financera i riscos, entre altres àrees».

El vicepresident executiu de MyInvestor, Carlos Aso, destaca que «en molt poc temps, MyInvestor ha aconseguit construir un balanç sòlid, confirmant que el seu model de negoci és rendible, sostenible i amb gran potencial a llarg termini».

Segons dades facilitades, MyInvestor tanca el 2022 amb 2.300 milions de xifra de negoci, en un any en què destaca el llançament del 'broker' d'accions i de productes de finançament, així com l'adquisició del 'roboadvisor' Finanbest.

El saldo en inversions (fons, plans, carteres i accions) se situa en 1.300 milions d'euros, més de la meitat del negoci total. Tot i que les caigudes del mercat han impactat en aquesta partida, les

captacions de diners compensen aquest efecte, gràcies a la recurrència de les aportacions periòdiques dels clients.

El saldo en comptes remunerats sense comissions puja a 600 milions, volum que a l'actual escenari de tipus d'interès incrementa els ingressos en balanç. Tot el saldo és cobert pel Fons de garantia de dipòsits espanyol. Per la seva banda, el volum en préstecs hipotecaris i crèdits arriba als 400 milions. La taxa de morositat és del 0%.

«Aquestes xifres confirmen que MyInvestor avança amb pas ferm cap al seu propòsit: esdevenir la referència del mercat en inversions on els clients puguin accedir als millors productes amb les millors condicions i amb la comoditat de tenir les seves posicions integrades en una mateixa plataforma», remarquen des d'Andbank.

Cerqueda destaca el potencial del sistema financer per culminar l'acord d'associació

El director general de l'Autoritat Financera Andorrana (AFA), David Cerqueda, creu que el sistema financer andorrà ha mostrat un alt grau d'efervescència durant el 2022 gràcies a la manera com s'ha adaptat als ràpids canvis que s'han produït en el mercat. En un article publicat a 'La Vanguardia', Cerqueda assegura que aquest fet ha de permetre al Principat afrontar, «des d'una posició sòlida», els nous reptes que vindran els anys vinents, entre els quals destaca la culminació de l'acord d'associació amb la Unió Europea, prevista per aquest 2023.

En relació amb la negociació, el director general de l'AFA afirma que els serveis financers «hauran de tenir un rol protagonista» i, en aquest sentit, ha posat en relleu que «els principis de prudència del Manual Digest i els principis de bon funcionament del sistema financer d'Adam Smith continuaran sent els referents durant els pròxims anys com ho han estat durant més de dos segles i mig». La prudència és, de fet, un element al qual se cita recurrentment en les màximes del Manual Digest.

En el seu article en el mitjà espanyol, Cerqueda afirma que el sector bancari ha estat marcat aquest any per un procés de concentració rellevant, ja que ha integrat en tres grups bancaris les cinc entitats que existien a començaments d'any. Aquest procés, afegeix, «permet als grups bancaris incrementar el seu volum i, per tant, ser més eficients i afrontar amb garanties els processos de transformació digital que els permetran oferir nous serveis financers als clients». En cas contrari, alerta, «qualsevol concentració sectorial comporta el risc

d'afectar o limitar la competència».

D'altra banda, també assegura que les entitats financeres d'inversió han registrat en el darrer exercici un creixement tant de la quota de mercat com del nombre de llicències sol·licitades a l'AFA, fet que ha ajudat a consolidar «una tendència positiva de les activitats de gestió d'actius i d'assessorament financer». Així mateix, posa en relleu que el sector assegurador també ha completat amb èxit la implementació de la normativa coneguda com a 'Solvència II', «la més exigent en gestió de capital i procediments de les companyies d'assegurances».

Amb tot, Cerqueda conclou que aquesta evolució favorable dels tres sectors ha d'esdevenir una bona base per adaptar-se al sistema financer mundial.

Espot i Riba comenten l'informe de la Cambra de Comerç i Indústria d'Andorra en relació amb les negociacions per a l'Acord d'Associació

El cap de Govern, Xavier Espot, i el secretari d'Estat d'Afers Europeus, Landry Riba, van participar en l'acte de presentació de l'informe elaborat per la Cambra de Comerç i Indústria d'Andorra en relació amb les negociacions per a l'Acord d'Associació amb la UE. L'informe elaborat per la CCIIS, tal com va dir el cap de Govern, ha permès identificar els elements de reflexió que té en compte el sector empresarial respecte de l'Acord i serà una bona guia que facilitarà que es puguin esclarir dubtes i inquietuds i per facilitar el diàleg amb el sector privat que beneficiarà el procés de negociació.

Així, durant la trobada mantinguda amb els empresaris, a la seu de la Cambra, el cap de Govern i el secretari d'Estat van exposar l'objectiu de l'Acord d'associació, que permetrà un encaix i una participació progressiva al mercat interior europeu, tenint en compte i preservant les particularitats d'Andorra en tant que estat de petita dimensió. Un instrument, tal com va explicar el cap de Govern, que ha de possibilitar que el

sector empresarial del país es diversifiqui i esdevingui més resilient.

Espot va comentar els elements més transversals que inquieten el sector empresarial que recull l'informe de la Cambra, com són la necessitat de preservar la seguretat ciutadana, de controlar el flux de circulació de persones, d'avançar en generar infraestructures

que permetin el desenclavament o poder accedir a fonts de finançament europeu. També va revisar les conclusions de l'informe referents als neguits expressats pels diferents sectors en aspectes referents a períodes transitoris d'adaptació o aspectes més concrets de cada sector que es tractaran específicament.

Espot i Riba van recordar que, amb col·laboració amb la Cambra de Comerç i Serveis, s'ha establert un punt fix d'informació a l'empresari sobre l'Acord d'associació que s'està negociant amb la Unió Europea. El punt d'informació funcionarà tots els divendres al matí a partir del 27 de gener, amb cita prèvia, amb la finalitat de respondre a les consultes del teixit empresarial en relació amb l'Acord.

El punt d'informació, situat físicament a la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis, funcionarà tots els divendres al matí, de 9 h a 13 h, amb cita prèvia que els empresaris podran sol·licitar al 809292.

La duana registra 231 milions d'euros en ingressos durant el 2022

Els ingressos a duana han sumat un total de 231.653.031,78 euros durant l'any 2022. Aquesta xifra és un 38,38% superior a l'any 2021, quan la xifra va assolir un total de 167.400.572,65 euros.

Per altra banda, els ingressos per les mercaderies declarades van sumar al mes de desembre 15,1 milions d'euros. En begudes es van ingressar 796.960 euros que des de principi d'any ja van sumar 9,5 milions d'euros, la qual cosa representa un 10,3% menys en el valor mensual i un 30,5% més en l'acumulat de l'any respecte dels registres de l'any anterior. Pel que fa al tabac, els ingressos es van situar en 4,4 milions d'euros i si es té en compte la suma dels dotze mesos de

l'any la xifra arriba als 109,8 milions. En percentatge, el valor mensual disminueix un 46,4% i augmenta 53,3% més en l'acumulat de l'any respecte dels registres de l'any 2021. Pel que fa als combustibles minerals el mes de desembre sumen 4,6 milions i en l'acumulat de l'any s'arriba als 54,8 milions. Això suposa un 8,4% menys en l'índex mensual i un 26,4% en l'acumulat. A l'últim, i pel que fa a altres mercaderies, cal destacar que sumen 5,3 milions d'euros al desembre i que des del mes de gener s'acumulen uns ingressos de 57,5 milions. Això representa un 12,7% més que el mes de desembre de l'any anterior i un 27,6% més que en els dotze mesos del 2021.

Jetfly porta els vols de propietat fraccionada a Andorra

PUBLIREPORTATGE

La companyia Jetfly, amb seu a Luxemburg, més de 20 anys d'experiència i més de 150.000 hores de vol, és líder a Euro-

pa en la modalitat de propietat fraccionada amb avions Pilatus amb els quals opera tant comercialment com de manera privada. Per a això, compta amb una flota de 50 avions Pilatus, la més gran del món, amb la qual opera en més de 3.000 aeroports europeus, entre els quals destaquen els de Courchevel (Alps francesos), Gstaad-Saanen (Suïssa), La Cuesta (Ciudad Real), Londres-Denham (Anglaterra), Sabadell (Barcelona), St. Tropez-La Môle (França), Venècia-Lido (Itàlia), i Andorra-La Seu d'Urgell.

El concepte Jetfly en règim de propietat fraccionada permet als seus 300 copropietaris viatjar a Europa i tenir a la seva disposició més de 150 pilots, amb la màxima discreció, i amb accés a tres vegades més aeròdroms que un avió de negoci convencional, amb la garantia de disponibilitat quasi immediata.

Després de la signatura d'un contracte de compra i gestió, que acostumen a durar un període de cinc anys, els copropietaris disposen d'un avió propi les 24 hores, els set dies de la setmana, durant tot l'any, amb un equip de més de 300 persones i sense assumir el risc total dels costos: els usuaris només paguen pel temps ocupat a l'aeronau, amb una tarifa fixa, i sense taxes de posicionament, ni pernoctacions de pilots, ni despeses de cancel·lació, fet que fa de Jetfly una companyia amb un servei incomparablement flexible.

Flota Pilatus

Jetfly opera amb una flota de 40 avions Pilatus PC-12 i 10 Pilatus PC-24. Es tracta d'avions de fabricació suïssa, dissenyats en exclusiva per Philippe Starck per Jetfly, i que per les seves característiques resulten versàtils, fiables, segurs i únics.

- **El Pilatus PC-12** es troba entre els avions comercials de turbohèlix més populars, segurs i avançats del món, amb un nivell excepcional de comoditat i luxe. Ràpid i versàtil, disposa de 6 a 8 seients, i una espaiosa cabina amb suficient espai per acollir equipatge voluminós com ara esquís, bosses de golf o bicicletes. Les seves característiques li permeten accedir a aeroports internacionals, així com aeròdroms amb pistes de només 650 metres.

JETFLY

Jetfly ofereix solucions de vol comercial o privat a Europa i per a totes les necessitats

- **El Pilatus PC-24**, únic en la seva classe, combina la versatilitat d'un turbohèlix amb la grandària d'una cabina d'un jet mitjà (vuit places) i el rendiment d'un jet lleuger, que li permet també aterrar en pistes sense pavimentar. És un avió que no encaixa a les categories de jets habituals, i això el converteix en l'únic de la seva espècie.

Vols de baix impacte

Jetfly és una companyia coneedora de les emissions globals de CO2 i de la necessitat de compromís de les indústries amb aquest tema, i per tant, minimitza l'impacte ambiental gràcies al baix consum de combustible del model Pilatus PC-12, sent 10 vegades menor que el de grans jets; a més, utilitza SAF (combustible d'aviació sostenible).

Jetfly forma part de programes de compensació de carboni per contribuir a una major sostenibilitat reduint al 100% la petjada de carboni dels seus avions.

Grup Jetfly

A més de la copropietat fraccionada, el Grup Jetfly ofereix un solució a mida per a les necessitats de cada client:

- **Fly7**, fundada l'any 2006 i amb seu a Lausana (Suïssa), és el major operador comercial d'avions Pilatus PC-12, i gestiona al complet els models PC-12i PC-24 per als seus propietaris. Actualment, disposa d'un centre d'entrenament especialitzat amb simulador per a Pilatus PC-12.
- **CaptainJet** és una plataforma de lloguer d'aeronaus amb accés a més de 9.000 aeronaus de tot el món, des de jets lleugers a jets de llarg abast.
- **Jetfly Technik GmbH** és el centre de servei autoritzat de Pilatus, amb seu a Zweibrücken (Alemanya).
- **My Little Plane**, empresa dedicada a la compravenda de tot tipus d'aeronaus, és el nou llançament del grup. <

Jetfly

Alazne Bilbao

Directora d'Espanya i Andorra
Telf: +34 644 182 113
Whatsapp: +34 644 182 113
Alazne.bilbao@jetfly.com
www.jetfly.com

JETFLY

JETFLY

PUBLIREPORTATGE

el Periòdic d'Andorra

Petits anuncis

Filter i Rossell, 4 (Edifici La Torre)
AD700 Escaldes-Engordany

Anuncis per fax

736 210

Anuncis per telèfon

736 200

Anuncis per e-mail

comercial@elperiodic.ad

classificats

Attic
REAL ESTATE

DIAMANT RESIDENCIAL

📍 Nova promoció de luxe a
ORDINO (ANDORRA)

CARACTERISTIQUES

2/3 Dormitoris

Cuina

2/3 Banyes

Terrasses

Saló-Menjador

Parquing

A PARTIR DE 510.000€

00376828878

00376626908

grp@andorra.ad

www.attic.ad

attic_grp

La seva Agència Immobiliària líder a Andorra.

La nostra experiència ens avala,
agents immobiliaris des de 1988.

www.laportella.ad

(+376) 353 424

(+376) 747 747

laportella@andorra.ad

Casa Nova Olivet 10 · Ordino

Aquest fabulós pis es troba a 500m de l'estació d'esquí de Grandvalira

El pis es d'estil rústic, disposa de saló menjador amb bigues de fusta, llar de foc i accés a una terrassa de 8m2 amb molta llum, Sol i vistes.

La cuina és oberta i completament equipada.

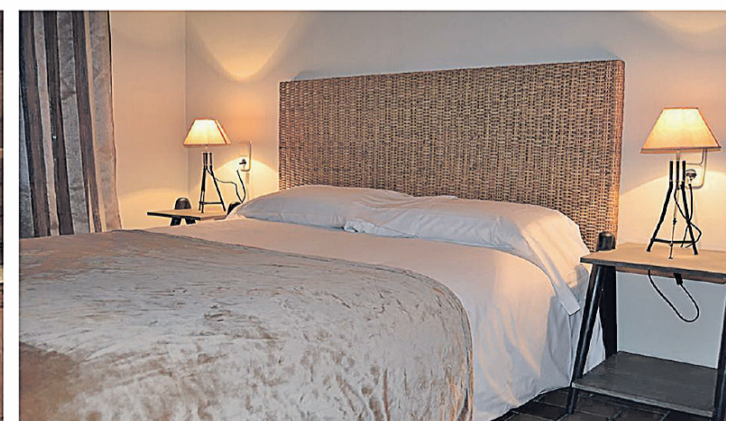
2 dormitoris dobles, una d'elles en suite amb armaris encastats.

Dos bany complets.

La calefacció es individual elèctrica.

Al preu s'inclou 1 plaça d'aparcament tipus box i traster petit

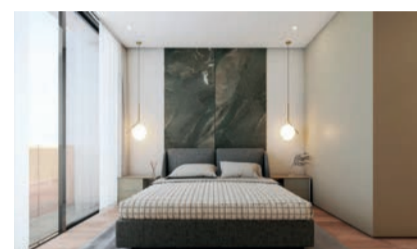
Preu: A CONSULTAR

**EDIFICI
KRONOS**

NOVA PROMOCIÓ EXCLUSIVA EN VENDA

SITUADA AL CENTRE D'ESCALDES-ENGORDANY

-Habitatges d'obra nova d'entre 60m² i 109m²
d'1, 2 i 3 dormitoris.

-A prop de Caldea i dels principals serveis.
-Places d'aparcament i locals comercials.

50 anys Superior
immobiliaris

Follow us
| f | | | @ | | v

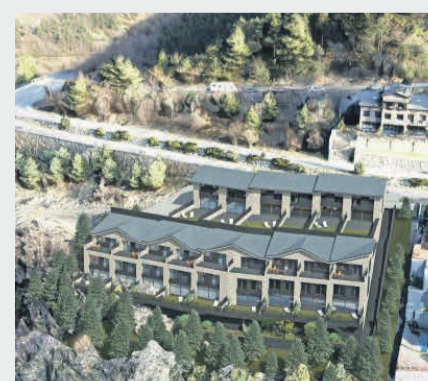
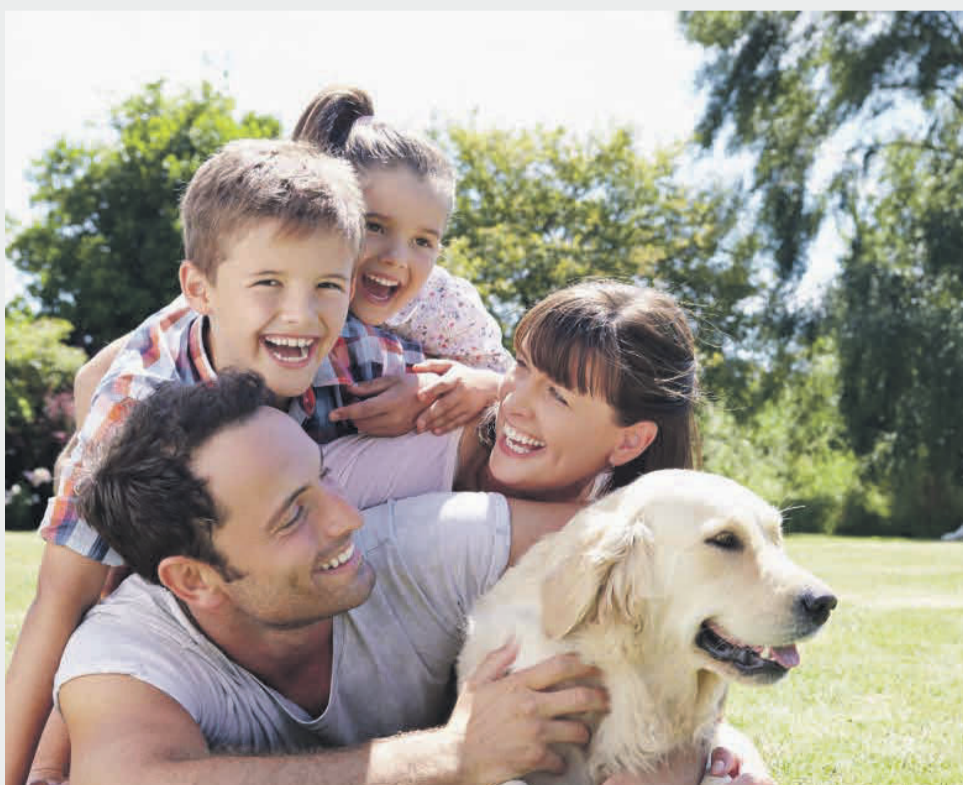
Carrer La Sardana,
núm. 5 baixos
AD500 Andorra la Vella

Tel. (+376) 80 80 80
superior@andorra.ad

www.immobiliariasuperior.com

Benvinguts a Casa!

**comella
PARC**

50 anys Superior
immobiliaris

Follow us
| f | | | @ | | v

Carrer La Sardana,
núm. 5 baixos
AD500 Andorra la Vella

Tel. (+376) 80 80 80
superior@andorra.ad

www.immobiliariasuperior.com

Gestió de lloguers, compra i venda de finques
Administració de comunitats de propietaris

Consulti'ns sense cap compromís,
també pot contactar-nos
mitjançant la nostra pàgina web
www.alpinaimmobiliaria.com

**Magnífiques cases de pedra completa-
ment restaurades i rehabilitades a Tolo-
riu-Cerdanya**

Conjunt de tres cases de pedra amb estil modern i amb un elegant jardí privat. Una d'aquestes cases és individual i les altres dues adossades.

Superfície (m2) 440
Habitacions 9
Banys 7
Preu: 950.000 €

Pis a Escaldes-Engordany

Pis de 52 m2 . Consta d'una cuina americana, sala-menjador, una habitació doble, un bany complet amb banyera, d'una plaça d'aparcament i un traster.

Habitacions 1
Banys 1
Preu: 200.000 €

diversos

 INSTAL-FRED

Cuinem...?

Últim en tecnologia. Treballa de manera més rentable al mateix temps que augmenta la qualitat i incrementa els seus beneficis.

- Combinació de calor i vapor en un sol equip
- Menjar molt més sa, ideal per a una nutrició saludable
- Els aliments es cuinen delicadament
- Es conserven lles propietats dels aliments

INSTAL-FRED

Av. Fiter i Rossell 107, AD700 Escaldes-Engordany (Principat d'Andorra)

☎ (376) 864 667 📞 (376) 327 868 ✉ instal-fred@andorra.ad

TOTS VOLEM L'AIGUA SEGURA

**FORMACIÓ DE GESTIÓ I CONTROL DE LES
INSTAL·LACIONS DE RISC**

80 35 80

www.altimirambitecnia.com

Assessorament **ambiental i alimentari**

Av. Fiter i Rossell 6, 3r. AD700 Escaldes-Engordany. Principat d'Andorra.

Esports

Pàgines 14 i 15

Bàsquet ▶ Entrevista a Iria Uxía

<<<

«Mai havia pensat que seria la primera dona a dirigir un equip de la LEB Or»

IRIA UXÍA Segona entrenadora del Club Ourense Baloncesto (COB)

DAVID SANSALONI
 ESCALDES-ENGORDANY

 @DavidSG26

El MoraBanc disputarà demà un nou partit de la LEB Or, en aquesta ocasió contra el Club Ourense Baloncesto (COB), a domicili a partir de les 19.00 hores. La trobada, vital per als interessos tricolor, tindrà una protagonista especial: Iria Uxía. L'actual segona entrenadora del COB va fer història el passat desembre en convertir-se en la primera dona a dirigir, com a entrenadora principal, un equip de la segona categoria del bàsquet masculí nacional. La destitució de Guillermo Arenas va provocar que Uxía es fes càrrec del conjunt gallec i escrivís així una nova pàgina cap a la igualtat a les banquetes.

–Fa quan que està vinculada a aquest esport?

–Tindria uns sis anys quan vaig començar a jugar a bàsquet. Després, de més gran, vaig estudiar el grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport (també conegut com a INEF), i sempre hi he estat vinculada.

–S'imaginava arribar fins on ho ha fet? Quin ha estat el secret?

–La veritat és que no m'ho imaginava per res del món. No hi ha cap secret específic, sinó que la clau penso que ha estat en el fet de treballar molt, invertir una quantitat de temps exagerada en la meua formació i creure que realment podia. He continuat buscant els camins per poder tenir l'opció de treballar en aquest àmbit.

–Primera dona en seure com a primera entrenadora en un equip de la LEB Or. Com ho va viure? En el moment li va donar importància?

–La veritat és que no. Mai havia pensat en això, que podria arribar a ser la primera dona a dirigir un equip de LEB Or, ni m'ho havia plantejat. Quan van destituir Guillermo [Arenas] em vaig haver de fer càrrec de l'equip amb poc temps fins al pròxim partit, i no vaig tenir temps de pensar en res més. En cap moment pensava en la repercussió que tindria per a mi. Jo estava centrada a ajudar a l'equip, en preparar tan bé com fos possible la trobada i tot el pla per poder competir al màxim.

–Canvia molt el fet d'estar com a segon a ser entrenador principal?

–Les responsabilitats són diferents. Com a ajudant et centres en algunes facetes específiques, però d'aquest punt a portar un partit com tu vols i preparar-lo adequadament, deci-

▶ Iria Uxía durant el seu debut com a entrenadora de l'Ourense.

dir, prendre decisions sobre com es jugarà, com s'afrontarà el partit, el pla que portarem per a intentar guanyar, etc. Dirigir és molt diferent.

–No va tenir un paper fàcil, davant el Burgos i a domicili contra l'Alacant. Com es defineix com a entrenadora? Què busca en el seu equip?

«Els estaments que estan al voltant del bàsquet han de veure que les entrenadores també podem dirigir equips a l'elit»

–Soc la primera que treballo per l'equip, per a intentar ajudar al màxim, i li demano als jugadors el mateix: esforç i concentració al servei de tots. Que no hi hagi egoïsmes i que intentin donar el millor de cadascun, tant en atac com en defensa, el màxim esforç. M'agrada que els meus equips siguin intensos en defensa i valents en atac, que intentin jugar de pressa per trobar la millor opció de joc en cada moment.

–Com valora la temporada fins al moment, amb l'equip 12è, amb cinc victòries i 10 derrotes?

–Som acabats d'ascendir i, per descomptat, el nostre objectiu és continuar a la LEB Or la pròxima temporada. La permanència és la nostra prioritat, i més venint de la LEB Plata. L'Ourense és un club històric de la LEB Or, i per tota la seva trajectòria crec que és on correspon estar. Però bé, hem de ser realistes, venim d'on venim, i estem en una temporada en què la lliga és fortíssima. Hem de lluitar per la permanència i intentar salvar-nos, poder tenir la campanya tranquil·la i si això ens porta a poder competir pel play-off, seria genial.

–Ara rebran el MoraBanc. Com definiria l'equip i quin partit espera?

–El MoraBanc Andorra és un dels equips més forts de la competició, amb un gran entrenador, amb molta experiència en aquesta lliga i que sap el que és ascendir. Tot i ara estar per sota del Palència, continua sent un dels fermes candidats, ja no a aconseguir l'ascens, sinó a fer-ho de

manera directa. Intentarem plantejar un partit en el qual no els deixem jugar còmodes. Vénen justament d'una derrota i encara serà més difícil sorprendre'ls. Un acabat de descendir contra un recentment ascendent. Un duel complicat en el qual buscarem competir i tenir opcions de victòria fins al final del partit. Ja vam guanyar al Burgos, i podem tornar-ho a fer.

–Ha canviat molt el COB amb l'arribada de Félix Alonso a la banqueta?

–Penso que hem anat creixent de mica en mica a mesura que s'anava formant l'equip. Vam tenir una pretemporada amb pocs jugadors, faltaven molts per incorporar-se. Llavors, ens vam anar també adaptant a la idea de joc, al principi amb Guillermo Arenas, i ara amb l'entrada de Félix [Alonso], que també imprimeix la seva petjada en l'equip, la seva manera de jugar. Hem anat evolucionant i canviant al llarg del que portem de temporada.

–Arribats a aquest punt, creu que el fet de ser la primera dona a dirigir un equip masculí a la LEB Or pot tenir repercussió de cara al futur?

–Espero que pugui ser així, però la veritat és que del que més me n'alegro del fet d'haver debutat és de la resposta que veig per part dels aficionats, d'altres entrenadors, i el suport que vaig sentir. Potser soc una mica il·lusa, però sento aquestes ganes perquè tot avanci una mica i que hi hagi més igualtat d'oportunitats. Em queda una sensació positiva, i

«Vull tenir l'oportunitat de continuar treballant en aquest món i arribar el més alt possible»

que pot ser que fem passos endavant una mica més ràpid i això és el que espero. Quan em vaig plantejar que volia intentar ser entrenadora ajudant en els primers anys d'equips masculins, al principi em va resultar complicat trobar l'oportunitat. Em vaig fixar en la realitat, i vaig veure que no hi havia entrenadores en els cossos tècnics dels equips. Ni a LEB Or, ni a LEB Plata ni a l'ACB. Espero que si alguna entrenadora es troba en la situació que jo vaig estar ara fa 10 o 12 anys, que veure'm a mi aquí l'ajudi a animar-se, a intentar-ho i a veure's capaç d'aconseguir-ho. I no només les entrenadores, sinó que tots els estaments que estan al voltant del bàsquet vegin que les entrenadores també podem dirigir equips d'elit, i d'elit masculina, i tant de bo puguem anar veient més entrenadores a les banquetes.

–Què hauríem de canviar perquè es produís aquesta igualtat?

–Tot comença amb els valors que posseeix la nostra societat. No només en el món de l'entrenament. En determinats esports, aquestes diferències es veuen més agreujades. Pensi que en els equips de categories com la Lliga Femenina de bàsquet, per exemple, tampoc hi ha moltes entrenadores. Crec que per aquesta part, des de les directives o direcció esportiva dels clubs és important que es valori la capacitat de les persones per a desenvolupar la seva labor professional, independentment que sigui un home o una dona. Hi ha característiques que no han d'influir a l'hora de prendre la decisió d'incloure una persona en un lloc de treball.

–Amb què somia Iria Uxía?

–No tinc un objectiu definit al qual m'agradaria arribar. M'agrada continuar progressant i aprenent, millorant com a entrenadora. Vull tenir l'oportunitat de continuar treballant en aquest món i arribar el més alt possible. ≡

TENNIS ▶ TORNEIG

Vicky Jiménez s'acomiada d' Austràlia en caure 3-6/4-6

L'andorrana es queda a un sol pas d'estar al quadre principal de Grand Slam

VICKY JIMÉNEZ	0	3	4
EVA LYS	2	6	6

DAVID SANSALONI
ESCALDES-ENGORDANY
@DavidSG26

Vicky Jiménez es va acomiadar ahir de l'Open d'Austràlia en perdre per dos sets (3-6/4-6) en la tercera ronda prèvia davant l'alemanya Eva Lys. L'andorrana estava a només una victòria de classificar-se, per primera vegada en la seva carrera esportiva, per a un quadre principal d'un Grand Slam.

Pel que fa a la trobada, ambdues tennistes van sortir capficades, tenint present que al davant tenien una oportunitat d'or per entrar en la llista de les millors competidores del torneig. Amb l'1-2, Jiménez va perdre el seu primer servei, però va poder igualar la balança novament amb el 2-3. Malauradament, Lys va trencar un nou servei de Jiménez, establint el 2-4 amb jocs relativament curts que van beneficiar l'alemanya. El 2-5 va posar les coses ben complicades per a la tricolor, que encara va gaudir d'un alè d'esperança en llui-

▶▶ Vicky Jiménez al final del partit d'ahir.

tar al màxim pel 3-5, però finalment la seva rival es va endur el primer set amb el 3-6 final.

Ja en el segon set, la del Principat va començar molt millor, sent més agressiva, més física i, sobretot, més intel·ligent sobre la pista. Ràpidament, es va establir un 3-0 favorable, però a partir d'aquí Lys va canviar completament el guió proposat

per Jiménez. A poc a poc, i amb molta constància, l'alemanya de 21 anys i número 127 del rànquing WTA va cagar el marcador fins al punt de posar-se per davant amb el 3-5. Posteriorment, el 4-5 va donar esperances novament, però Lys va acabar tancant amb el 4-6 final. Així doncs, Jiménez s'acomiada de l'Open d'Austràlia realitzant un gran torneig. ≡

ESQUÍ ▶ COMPETICIÓ

▶▶ Puig a Veysonnaz.

Puig torna a aconseguir la 8a plaça a Veysonnaz

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

Roger Puig va disputar ahir la segona jornada a Veysonnaz referent a la Copa del Món. L'andorrà va tornar a assolir una 8a posició al gegant de l'estació suïssa en què havia de ser una prova de foc per a l'esquiador de la Federació Andorrana d'Esquí (FAE). L'objectiu era buscar el top15 en la disciplina, però els dos últims dies ha aconseguit, no només entrar entre els 10 millors, sinó ser 8è.

Puig va repetir posició després d'una primera mànega en què va patir dificultats, que el van portar a fer el 10è crono. Després, a la segona mànega, va poder projectar un millor esquí per pujar posicions. Un 7è temps d'aquesta baixada final li va permetre obtenir una 8a posició final en la classificació general de la jornada. ≡

breus

Moreno, a la Copa del Món de St. Anton

ESQUÍ ALPÍ ▶ Cande Moreno es troba a St. Anton (Àustria), on el cap de setmana es presenta mogut amb la Copa del Món de velocitat. La cita inclou un descens i un supergegant. El primer entrenament oficial de descens havia de disputar-se ahir, però l'estat de la neu no ho va permetre.

Rosas continua la seva evolució a 2a RFEF

FUTBOL ▶ L'andorrà Berto Rosas continua la seva evolució a la 2a RFEF (quarta categoria del futbol espanyol), i amb l'Utebo FC se situa avui dia com a màxim goleador de tots els grups de la categoria amb 10 dianes. El jugador, propietat de l'FC Andorra, continua demostrant que pot tenir un lloc al conjunt tricolor el pròxim any.

Jornada difícil per a l'equip femení d'alpí

ESQUÍ ▶ L'equip femení de la FAE tenia previstes tres cites a l'estació austríaca de Zauchensee, però es va haver de suspendre la Copa d'Europa a la meitat a causa i Jordina Caminal no va poder competir, mentre que a Pozza di Fassa, Carla Mijares i Íria Medina no van poder fer la jornada completa.

contacta'ns al
616 846

TOYOTA MOTORS ANDORRA

Av. Fiter i Rosell 4 AD700 Escaldes-Engordany
info@motorsandorra.com

La nostra recomanació

OPERACION FORTUNE: EL GRAN ENGAÑO

L'agent de l'MI6 Orson Fortune i el seu equip recluten una de les estrelles de cinema més importants de Hollywood, perquè els ajudi en una missió encoberta per rastrejar i aturar la venda de noves tecnologies d'armes mortals, a les mans del multimilionari Greg Simmonds.

www.
Vegeu el vídeo promocional d'aquesta pel·lícula al codi QR

PEL·LÍCULES

Cinemes Illa Carlemany

Av. Carlemany, 70. Escaldes-Engordany. Tel.: 892 040. Venda d'entrades anticipades.

OPERACIÓN FORTUNE		19.00	22.00
M3GAN	15.45	20.00	22.15
AL DESCUBIERTO			21.30
AVATAR: EL SENTIDO DEL AGUA 2D	17.00	18.00	19.30 20.30 vose 21.45
A TODO TREN 2		19.45	
EL GATO CON BOTAS		17.30	

AVATAR: EL SENTIDO DEL AGUA	★★★
AL DESCUBIERTO	★★★★
I WANNA DANCE WITH SOMEBODY	★★
EL GATO CON BOTAS	★★★★
A TODO TREN 2	★★

★ Dolenta ★★ Regular ★★★ Interessant ★★★★ Bona ★★★★★ Obra mestra

www. andorraprincipat.com
Tot sobre el Principat d'Andorra

▶ **AL DESCUBIERTO**

El 2017 dues reporteres del New York Times, Megan Twohey i Jodi Kantor, van publicar una investigació periodística sobre els abusos sexuals del famós productor Harvey Weinstein que va desencadenar el movimen Metoo a tot el món i va trencar dècades de silenci.

▶ **EL GATO CON BOTAS**

Gat ja ha gastat vuit de les nou vides, encara que ell ja ha perdut el compte pel camí. Per recuperar-les, s'haurà de llançar a l'aventura més gran que mai ha viscut fins ara.

▶ **M3GAN**

M3gan, dissenyada per Gemma, és una nina realista programada per ser la millor companya dels nens i la major aliada dels pares. Gemma es converteix en la cuidadora legal de Cady, la seva neboda de 8 anys, i decideix vincular el seu protpio a Cady en un intent per resoldre tots els seus problemes.

▶ **AVATAR: EL SENTIDO DEL AGUA**

Ambientada més d'una dècada després dels esdeveniments del primer film. A 'Avatar: The Way of Water' comença explicant la història de la família Sully (Jake, Neytiri i els seus fills), els problemes que persegueixen i el que han de fer per mantenir-se sans i estalvis.

▶ **A TODO TREN 2**

Clara ja no se'n refia de l'home i decideix aquest any portar els nens personalment amb ajuda de la seva amiga Susana.

AGENDA CULTURAL

MÉS INFORMACIÓ A WWW.AGENDA.AD

▶ **MÚSICA** ▶ **LLETRES** ▶ **TEATRE I DANSA** ▶ **CONFERÈNCIES** ▶ **EXPOSICIONS** ▶ **ACTIVITATS INFANTILS** ▶ **FESTES I TRADICIONS** ▶ **CINEMA** ▶ **DIVERSOS**

▶ **ESCUDELLA DE SANT ANTONI 2023**
Escudella popular de Sant Antoni

Capella de Sant Antoni de la Grella
11 h, Missa

Plaça de les Fontetes
12 h, Encants populars
13 h, Escudella popular

DIA Dimarts 17 de gener
LLOC Plaça de Les Fontetes, La Massana

▶ **XERRADA D'ARTHUR A FERNAND. UN RIMBAUD LÉGER A CÀRREC DE DÚNIA AMBATLLE**

Entrada gratuïta
Xerrada a càrrec de la professora de literatura Dúnia Ambatlle sobta el títol 'D'Arthur a Fernand. Un Rimbaud Léger. Una altra manera d'entendre Les Illuminations. Escriure amb pinzell, dibuixar els mots...' en el marc de l'exposició Fernand Léger. Un univers lluminós i transparent

DATA I HORA Dimarts 24 de gener, 19.00 h
LLOC Centre d'Art d'Escaldes-Engordany

INSCRIPCIONS Telèfon/adreça de contacte per a inscripcions: Reserves al CAEE al 80225 o bé a centre.art@e-e.ad Inscripcions gratuïtes.

el temps

www.meteo.ad

Estabilitat

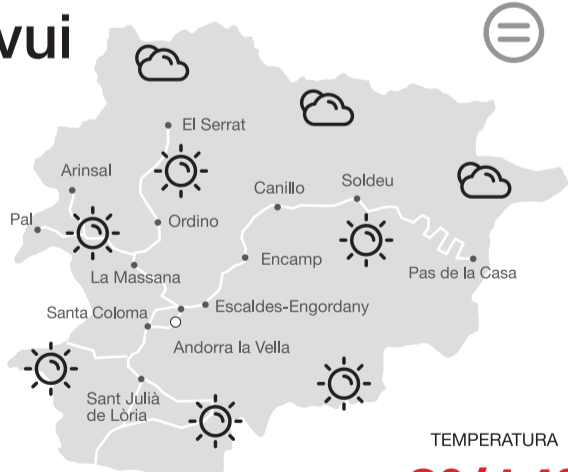
La circulació zonal continuarà deixant estabilitat i domini del sol, tot i alguns núvols alts.

Demà el flux d'oest provocat per la circulació zonal deixarà nuvolositat alta.

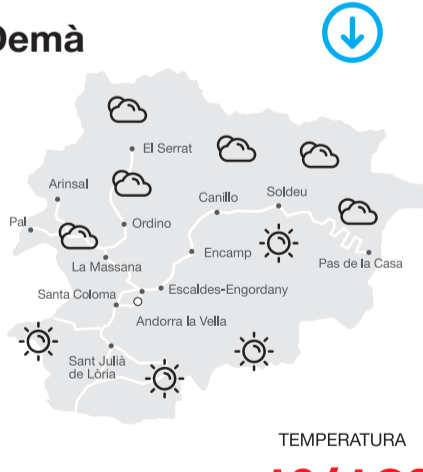
Previsió

☀️ Assolellat ☁️ Núvols 🌩️ Variable 🌧️ Tapat 🌧️ Pluja 🌨️ Xàfecs ⚡️ Tempesta ❄️ Neu 🌀 Vent

Avui

Demà

ASTV
Acrobàtic Sistema Treball Verticals

Sistemes de seguretat. Línies de vida i ancoratge

Visita'ns a: **www.astvandorra.com** 📍 **ASTV-Andorra**
C/ del Pedral, 17 Edifici Les Arribes 2on pis Porta 224
AD200 ENCAMP - Principat d'Andorra
TEL (+376) 334 773 • astvandorra@hotmail.com

Subscriu-te al nostre butlletí per rebre les últimes notícies cada matí al teu correu electrònic

Programació tv

07:00 Club Piolet
08:00 InfoNeu
13:00 Andorra Actualitat (RNA)
13:40 El Trànsit
13:45 Informatiu migdia
14:15 La rotonda
15:00 Informatiu migdia
15:30 La Rèplica
16:15 Becaris
18:00 Informatiu Tarda
18:30 Informatiu France 24
19:00 El Trànsit
19:10 Club Piolet
20:10 El café dels matins
20:40 El Trànsit
20:45 Informatiu vespre
21:15 La rotonda
22:00 Memòries d'arxiu: Enraonar per no callar, amb Josep Anton Rosell
23:15 El café dels matins
23:40 Informatiu vespre
01:00 Àrea Andorra Difusió

SUDOKU

FÀCIL

	2		3					7	4
	6					7			2
3			8	2					6
			9						1
9	8					1	2		5
					8	3			9
	4			7					
5	1	2	4		9				3
	7	9	2				1		

Soluciones:

9	8	1	5	3	2	6	7	4	9
6	2	4	7	9	8	1	5	3	6
2	5	6	8	1	4	9	3	7	5
7	3	9	4	6	5	2	8	1	3
1	9	5	2	7	9	4	6	3	8
6	2	4	1	7	5	9	8	3	1
4	7	3	9	8	6	1	5	2	4

Fácil:

NORMAL

			7		3	4	6		
3			9						8
			2		5				3
	4				3	2	5	6	
5		2	8	4					7
7									
2		5			8				
			4		9	8	3		
	8	4						2	

Normal:

DIFÍCIL

				6					4
5			9	3	4				
3			5		7	1			
6				7	3				4
		3	4			5			
	8	1					2	3	
					2				7
	2				6	8			
3	5	8							2

Difícil:

FM

88.1 Cadena Dial Andorra
89.0 R7P
89.5 Pròxima FM Andorra
91.4 RNA
92.1 Màxima FM Andorra
92.6 M80 Ràdio
93.3 Ràdio Valira (Punto ràdio)
93.8 Flaix FM
94.2 RNA
96.0 Andorra 1
98.1 Ràdio Valira (Onda Cero)
100.6 NRJ
101.5 AD Ràdio
101.8 France Inter
102.3 Ràdio Ser P. d'Andorra
102.6 France Musique
103.3 40 Principals Andorra
104.0 France Culture
104.6 Catalunya Ràdio
106.0 Ràdio 4
106.8 Ràdio 1
107.2 Ràdio Seu
107.5 Ràdio Principat
107.9 Ràdio 3

Transports

ALSINA GRAELLS (827 397)
Andorra-Barcelona: 6/6.45/10.30/15/17/19.15
Barcelona-Andorra: 6.15/6.30/7.30/10.30/13/15/17/19
Andorra-Lleida: 8.15/16.15
Lleida-Andorra: 9.30 diumenge / 11.30 de dilluns a divendres / 16 de dilluns a diumenge

CAMINO BUS LAZARA (865 500)
Andorra-Galicia-Portugal: dc / dj / dg: 15.30
Portugal-Galicia-Andorra: dm / dj / dv: 15.30

HISPANO IGUALADINA (902 447 726)
Andorra-Reus: 17.00. Servei diari
Reus-Andorra: 7.40. Servei diari

HISPANO ANDORRANA (807 000)
Escaldes-La Seu: de 8 a 21. Cada hora
La Seu-Escaldes: de 7 a 20. Cada hora
Dg: Escaldes-Engordany-La Seu d'Urgell: 8.15/10.30 / 13 / 17 / 19.15
La Seu d'Urgell-Escaldes-Engordany: 7.45/9.10/12/16/18.30
Estació d'autocars-l'Ospitalet: 5.45 / 17
L'Ospitalet-Estació d'autocars: 7.35 / 19.45
Estació d'autocars-Costa Daurada: 8.00
Costa Daurada-Estació d'autocars: 17.30 (dl a dv)

ANDBUS (803 789)
Andorra-Barcelona:

And. Estació	Destí	Ambada	Ambada	Origen	And. Estació
14:00h	Barcelona	17:15h	11:00h	Toulouse	15:00h
14:00h	Lleida	16:30h	12:45h	Barcelona	16:00h
15:00h	Toulouse	18:02h	13:45h	Lleida	16:00h
16:00h	Barcelona	18:53h	14:45h	Barcelona	18:00h
16:15h	Lleida	18:45h	15:00h	Toulouse	18:32h
18:00h	Barcelona	21:15h	15:45h	Lleida	18:00h
			16:45h	Barcelona	20:00h
			17:45h	Lleida	20:00h
			18:45h	Barcelona	22:00h
			19:45h	Lleida	22:00h
			20:00h	Toulouse	00:00h
			20:45h	Barcelona	00:00h
			22:45h	Barcelona	02:00h

*Obert les 24 hores. Consultar: 803 789

MONTMANTELL (807 444)
Andorra-Lleida: 6/8/11.30/15.30/18
Lleida-Andorra: 10.15/14/16/20i22

DIRECT BUS-NADAL JULIA (805 151)
Andorra-Barcelona aeroport: 3.30/6.15/8.15/
11.15/13.15/15.15/16.15/18.15/20.15/22.15
Barcelona aeroport (Terminal 1 planta 0)-Andorra: 7.30
9.30/11.00/13.00/15.00/17.30/20.00/21.30/23.00
Barcelona aeroport (Terminal 2 Mural Miró)-Andorra: 7.45
/9.45/11.15/13.15/15.15/17.45/20.15/21.45/23.15
Barcelona Sants (estació de ferrocarril)-Andorra: 6.15/8.15
/10.15/11.45/13.45/15.45/18.15/20.45/22.15/23.45

SOLDEVILA (Amb reserva prèvia 828 117)
Andorra - Lleida: 8.00 / 15.45
Lleida - Andorra: 12.00 / 20.15

TAXIS
ATA 863 000 / 861 005
MÉS TAXI 828 000 / 862 488
TAXI EXPRES 812 345

Divendres 13
F. Pasteur
Av. Meritxell 84
Andorra la Vella
Tel. 800970

Divendres 13
F. Mitjaviola
Pl. Príncep Benlloch 3
Andorra la Vella
Tel. 820224

Dissabte 14
F. El Consell
C/ Prat de la Creu 87
Andorra la Vella
Tel. 819219

Dilluns 16
F. Margalef
Av. del Pessebre 24
Escaldes-Engordany
Tel. 821512

COOPERATIVA INTERURBANA ANDORRANA
Tef: 00 34 806.555 - Web: www.interurbana.ad

Tot l'any	
Andorra (Estació) - Espanya - Portugal (Vila Praia Ancora)	18h15
Tots els Divendres i Diumenges del mes	
Primer i Tercer dimecres del mes	
Portugal (Vila Praia Ancora) - Espanya - Andorra (Estació)	08h30
Tots els Divendres i Diumenges del mes	
Primer i Tercer dimarts del mes	

Les guàrdies començaran a les 9.30h del matí del dia assenyalat i acabaran a les 9.30h del matí següent. Poden variar, cal confirmar-les al telèfon: 829 914

Obrim línia regular des de qualsevol punt d'Andorra fins a l'estació de l'AVE a Lleida

12 TRAJECTES DIARIS

- ✓ Bitllets oberts
- ✓ Sortides cada 2 hores

Descomptes per abonaments

*Consulta tarifes i horaris a www.andbus.net

VIATJA DES DE 15€ EL TRAJECTE

- ✓ 16 trajectes diaris
- ✓ Sortides cada 2 hores
- ✓ Bitllets oberts

Andbus et porta des de qualsevol punt d'Andorra fins a la Diagonal de Barcelona

DIVENDRES, 13 DE GENER DEL 2023

Gent corrent

«Sortir d'un camp sense veu és una cosa difícil de compensar»

Max Capdevila Cantón és membre de la grada d'animació de l'FC Andorra: l'Squadra Carlemany. Apassionat del futbol des de petit, als 13 anys va descobrir un altre aspecte lligat a aquest món que el va captivar. Hi ha multitud de formes de viure un partit, però sense cap mena de dubte, les persones que més es deixen l'ànima, i sobretot la veu, són les que avui dia es poden veure, per exemple, al Gol Nord de l'Estadi Nacional.

-D'on li ve aquesta passió per les grades d'animació?

-Vaig començar a interessar-me quan tenia 13 o 14 anys. Per internet veia vídeos de grades d'animació d'arreu del món: Espanya, França, Alemanya, d'arreu d'Europa, i sobretot de Sud-amèrica. En aquest darrer cas, allò és un altre món, una altra mentalitat. Una forma de vida en la qual el futbol ocupa l'esglaió més alt.

-Què té aquesta activitat que l'enganxa?

-No sabia molt bé com explicar-ho. Inverteixo el meu temps, que podria dedicar a qualsevol altra cosa, a animar al meu equip. Sortir dels estadis sense veu, començant amb la prèvia, cantant, cridant, animant... És una cosa que no es pot compensar amb cap altra.

-Executen una tasca complicada pel que fa a la cultura del país.

-Cert. A Andorra la gent sempre ha optat per veure l'espectacle i no formar-hi part. Des de l'Squadra ho veiem diferent, perquè volem formar part d'aquest espectacle, ja sigui amb efectes visuals, aplaudint, cantant, etc.

-Creu que és possible capgirar aquesta cultura o mentalitat de país?

-Vull pensar que sí. Si seguim fent la feina com l'estem fent fins ara, finalment la gent veurà que hi ha moltes maneres de viure un partit de futbol. De vegades anem a la Tribuna per engrescar la gent, que puguin conèixer les cançons, els càntics, i a poc a poc van sumant-se més i més.

-Amb quin moment es quedaria dels últims anys?

-Hi ha hagut molts, i de ben especials, però si hagués d'escollir diria que la vegada que

Max Capdevila Cantón

MEMBRE DE L'SQUADRA CARLEMANY

L'afició esdevé una part fonamental per l'equip quan més alta és una categoria.

PER
David Sansaloni

vam anar a l'Estadi Johan Cruyff, amb un Barça B-FC Andorra. És el desplaçament on més gent he vist, i allà vam manar nosaltres. Els que més cridaven, els que més animaven, com si fos casa nostra.

-Quina relació té l'Squadra Carlemany amb l'FC Andorra?

-Tenim un vincle molt especial amb el club, ens ha tractat molt bé i som una gran família. L'un no pot funcionar sense l'altre. Quan vaig entrar a l'Squadra recordo que érem unes 13 persones, i ara som més de 80.

-Amb què somia Max Capdevila?

-Somio amb una grada d'animació que pugui competir i superar a les que es veuen en altres estadis. Que siguem tots un, que ens quedem afònics quan s'acaba un partit i que siguem una gran família. És possible, i la nostra motivació és veure com a poc a poc anem omplint més i més lloc. ≡

ALPINA
immobiliària
T. 00376 825428

Gestió de lloguers, compra i venda de finques

Administració de comunitats de propietaris

Consulti'ns sense cap compromís

També pot contactar-nos mitjançant la nostra pàgina web

www.alpinaimmobiliaria.com

POMPES FÚNEBRES DE LES VALLS

Fem més fàcils els moments més difícils

www.pompesfunebresdelesvalls.com Tels.: 866 632 - 807 180
info@pompesfunebresdelesvalls.com

INFORMA'T

Rep cada dia els nostres titulars a través d'Instagram, Facebook, Twitter o via Newsletter

WWW.ELPERIODIC.AD